

Begrippenlijst

A

Aandeel

Een aandeel is een bewijs van deelneming in het eigen vermogen van een onderneming. Een aandeelhouder is daardoor mede-eigenaar van de onderneming voor het percentage aandelen dat hij bezit. In ruil daarvoor heeft de aandeelhouder recht op een deel van de winst, het zogeheten dividend. Aan een aandeel is gewoonlijk stemrecht verbonden dat men tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders kan uitoefenen.

Door uitgifte van aandelen kan een onderneming risicodragend kapitaal aantrekken om te investeren in uitbreiding, vernieuwing, overnames, et cetera. Het met de uitgifte van aandelen aangetrokken kapitaal beschouwt men als eigen vermogen.

Diverse factoren bepalen de waarde of koers van een aandeel. Hiertoe behoren vraag en aanbod (bij beursgenoteerde aandelen), en nationale en internationale economische- en bedrijfsmatige ontwikkelingen. In Nederland, België, Portugal en Frankrijk vindt verhandeling van de aandelen van beursgenoteerde ondernemingen plaats op de effectenbeurs van Euronext.

Aandeel aan toonder

Een aandeel waarop de naam van de eigenaar niet staat vermeld. Vrijwel alle aandelen zijn tegenwoordig aan toonder.

Aandeelhouder

Een eigenaar van aandelen en daardoor mede-eigenaar van de uitgevende onderneming. Door het aan een aandeel verbonden stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Aandeel op naam

Een aandeel waarop de naam van de eigenaar staat vermeld. Deze gegevens houdt men bij in een centraal register. Dit type aandeel komt tegenwoordig bijna niet meer voor.

Aandelenfuture

Een termijncontract met als onderliggende waarde een vastgestelde hoeveelheid aandelen.

Aandelenoptie

Een verhandelbaar recht tot het kopen of verkopen van een pakket aandelen tegen een vooraf vastgestelde prijs tot een bepaald moment in de toekomst.

Aandelensplitsing

Het verlagen van de nominale waarde van een aandeel door splitsing in diverse gelijke delen. Door splitsing van een aandeel kan de verhandelbaarheid toenemen.

Aanlappen

Beursterm voor "verkopen".

Aanwijzing

Het aanwijzen van een optiebelegger met een short positie om de verplichtingen op grond van diens contract na te komen. De schrijver moet de onderliggende waarde leveren (bij een calloptie) respectievelijk afnemen (bij een putoptie) tegen de uitoefenprijs.

Aardappelopties

Een recht tot kopen of verkopen van een termijncontract op fritesgeschikte aardappelen van gespecificeerde rassen tegen een vooraf vastgestelde prijs. De verhandeling van aardappelopties vindt plaats op Euronext.liffe Amsterdam.

Aardappeltermijncontract

Een termijncontract met een onderliggende waarde van 25.000 kilogram aardappelen. Dit contract kent verhandeling op Euronext.liffe Amsterdam.

Achtergestelde obligatie

Een achtergestelde obligatie geeft bij het faillissement van de uitgevende onderneming pas recht op aanspraak op een uitkering uit de boedel, als alle andere schuldeisers al zijn gecompenseerd.

Achtergestelde obligaties hebben daardoor een iets hoger risico dan 'gewone' obligaties, waardoor zij een hogere rentevergoeding kennen.

Actieve fondsen

De benaming voor de meest verhandelde fondsen op een beurs. Voorbeelden van actieve fondsen op de effectenbeurs van Euronext zijn France Telecom, Koninklijke Shell en ABN AMRO.

Administratiekantoor

Een organisatie die Nederlandse of buitenlandse aandelen koopt of beheert en daar tegenover certificaten aan toonder uitgeeft.

AEX-index®

De door Euronext berekende en onderhouden graadmeter van de lokale Nederlandse effectenmarkt. De AEX-index® is een gewogen index die is gebaseerd op de koersen van de 25 meest verhandelde, in Nederland genoteerde ondernemingen op de effectenbeurs van Euronext. Onder andere de effectieve aandelenomzet in het voorgaande jaar is bepalend voor de opname van een fonds in de AEX-index®. De weging van elk fonds in de index is mede afhankelijk van de marktkapitalisatie van de vrij verhandelbare aandelen. Vanaf 2005 zal deze weging op het moment van de periodieke herweging nooit meer bedragen dan 15%. De AEX-index® kent ieder jaar op de eerste handelsdag in maart een periodieke herweging. Er zijn opties, futures en trackers verhandelbaar die de AEX-index® als onderliggende waarde hebben.

Afbrokkelend

Beursterm voor gestaag dalende koersen.

Afdekken

Een belegger kan het mogelijke risico van een bepaalde positie in effecten verminderen door een tegengestelde positie aan te gaan; zo dekt hij de bestaande positie af. Een mogelijke koersdaling van een aandelenportefeuille kan men bijvoorbeeld opvangen door een putoptie te kopen. Het afdekken van een positierisico noemt men ook wel 'hedging'.

Affaire

Beursterm voor een effectentransactie.

Afloopdatum

De datum waarop een optie of een future ophoudt te bestaan ofwel expireert. De afloopdatum heet ook wel expiratedatum. Bij opties genoteerd op Euronext.liffe Amsterdam is de afloopdatum altijd de derde vrijdag van de afloopmaand, tenzij dat geen handelsdag is.

Afloopmaand

De maand waarin een optie of een future ophoudt te bestaan of wel expireert.

Aflosbaarstelling

Bij het bereiken van de aflossingsdatum stelt men een obligatie aflosbaar of betaalbaar. De belegger ontvangt dan de nominale waarde van de obligatie terug.

Afrekenkoers

De koers van de onderliggende waarde waarop afrekening plaatsvindt van opties en futures op expiratedag. Bij opties en futures op de AEX-index® bijvoorbeeld is deze koers het gemiddelde van de 31 noteringen die op de laatste handelsdag elke hele minuut van 15.30 tot en met 16.00 uur totstandkomen. Euronext.liffe Amsterdam stelt de afrekenkoers vast, die uitsluitend geldt voor cash-settlementproducten.

Afstempelen

Het verlagen van de nominale waarde van een aandeel of een obligatie door de uitgevende instelling. Dit gebeurt vrijwel uitsluitend als de uitgevende instelling in financiële moeilijkheden verkeert. Afstempelen noemt men ook wel redenominatie.

Afwikkelingsmaand

De laatste maand waarin men een agrarisch termijncontract kan verhandelen; vergelijkbaar met de afloopmaand (expiratiemaand) van opties.

Agio

De meerwaarde ten opzichte van de nominale waarde van een aandeel of een obligatie. Als de nominale waarde € 50 is en de actuele koers bedraagt € 55 dan is het agio dus € 5.

Agiobonus

Een bonusuitkering aan de aandeelhouders in de vorm van aandelen uit de agioreserve van de onderneming.

Agioreserve

Een financiële reserve die is ontstaan door uitgifte van aandelen boven de nominale waarde. Een agioreserve kan een onderneming gebruiken voor uitkeringen aan aandeelhouders, de zogeheten agiobonus.

Agrarische Termijnmarkt

Een onderdeel van Euronext.liffe Amsterdam. Op de agrarische termijnmarkt vindt verhandeling plaats van termijncontracten op aardappelen en opties op aardappeltermijncontracten.

Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Beursgenoteerde ondernemingen hebben onder meer de verplichting minstens eenmaal per jaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te beleggen. Aandeelhouders kunnen door het aan hun aandelenbezit verbonden stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een zekere mate van invloed uitoefenen.

Amerikaanse stijl

Er zijn opties met een zogenoemde Amerikaanse stijl en opties met een zogenoemde Europese stijl. Het verschil tussen beide optiestijlen is het moment waarop uitoefening mogelijk is. Het koop- of verkooprecht van een optie met Amerikaanse stijl is gedurende de gehele looptijd uitoefenbaar. Een optie met Europese stijl daarentegen is uitsluitend aan het einde van de looptijd uitoefenbaar.

Amsterdam All-Share index

Door Euronext berekende en onderhouden index die betrekking heeft op alle in Nederland genoteerde aandelen verhandelbaar op de effectenbeurs van Euronext. De Amsterdam All-Share index (AAX) is onderverdeeld in een aantal economische sectoren. De Amsterdam All-Share index en de diverse deelindices geven een zeer getrouw beeld van de prestaties van de gehele Nederlandse effectenmarkt en diverse deelsectoren. De AAX is een zogeheten benchmarkindex.

Amsterdam Midkap-index®

Door Euronext berekende en onderhouden beursgraadmeter van het middensegment van de Nederlandse aandelenmarkt. De Amsterdam Midkap-index® (AMX) is een gewogen index die is gebaseerd op de koersen van de 25 meest verhandelde middelgrote, in Nederlandse genoteerde ondernemingen op de effectenbeurs van Euronext. Onder andere de effectieve aandelenomzet in het voorgaande jaar is bepalend voor opname van een fonds in de AMX-index®. De weging van elk fonds in de index is mede afhankelijk van de marktkapitalisatie van de vrij verhandelbare aandelen. Vanaf 2005 zal deze weging op het moment van de periodieke herweging nooit meer bedragen dan 15%. De AMX-index® kent op de eerste handelsdag in maart een periodieke herweging.

Arbitrage

Het gebruikmaken van en handelen op prijsverschillen van een bepaald product of gerelateerde producten op een of meer markten.

Arbitrageant

Een belegger die gebruikmaakt van arbitrage.

As, if and when issued

De niet-gereguleerde handel buiten de beurs in aangekondigde maar nog niet uitgegeven effecten, dit heet ook wel 'grijze handel'. Als de uitgifte niet doorgaat, dan beschouwt men deze transacties als niet gedaan. De grijze handel betreft tegenwoordig vooral warrants en obligaties. As, if and when issued transacties vinden plaats tussen members onderling en verlopen niet via de markten van Euronext.

Ask

Vraagprijs of laatprijs. De prijs die de 'markt' vraagt voor de verkoop van een bepaald effect.

Assignment

Engelse term voor aanwijzing of benoeming. De aanwijzing van de schrijver van een optie aan zijn verplichting te voldoen, dus het afnemen of leveren van de onderliggende waarde.

At-the-money optie

Een optie is at-the-money als de uitoefenprijs (vrijwel) gelijk is aan de actuele koers van de onderliggende waarde. At-the-money series kennen gewoonlijk de meeste activiteit.

Autoriteit Financiële Markten

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is door de Minister van Financiën belast met het houden van toezicht op de financiële markten in Nederland. Elke in Nederland gevestigde member van Euronext moet in het bezit te zijn van een door de AFM afgegeven vergunning. Het zonder vergunning aanbieden van diensten in de effectensector is strafbaar. Website: www.afm.nl.

B**Baisse (à la)**

Beursterm voor een periode van dalende beurskoersen.

Baisse (handelen à la)

Handelen met als uitgangspunt een dalende markt.

Baissepositie

Nederlandse term voor short-positie.

Baissier

Een belegger die een baisse- of short-positie inneemt. Een baissier verwacht een dalende trend.

Basispunt

De kleinste verandering bij de notering van een obligatierendement. Eén basispunt is 0,01%. Als het rendement van een obligatie bijvoorbeeld van 7,25% naar 7,30% stijgt, dan neemt het toe met 5 basispunten.

Basket

Engels voor mand(je). Een pakket aandelen (of een veelvoud daarvan) volgens de samenstelling van bijvoorbeeld de AEX-index®.

Bear

Letterlijk: beer. Engelse term voor een belegger die koersdalingen verwacht.

Bearish

Engelse term voor een negatief beurs sentiment. Vergelijkbaar met de term à la baisse.

Bear Market

Engelse term voor een markt waarin de koersen over een breed front dalen.

Bear Rally

Engelse term voor een periode waarin de aandelenmarkt of een enkel fonds sterk daalt.

Bear spread

Een optiestrategie waarmee men inspeelt op dalende koersen. Een bear spread bestaat bijvoorbeeld uit een geschreven putoptie en een gekochte putoptie met een hogere uitoefenprijs.

Bel-20®

Door Euronext onderhouden en berekende beursgraadmeter van de lokale Belgische effectenmarkt. De Bel-20® is een gewogen index die is gebaseerd op de koersen van de 20 meest verhandelde Belgische ondernemingen die staan genoteerd op de effectenbeurs van Euronext. De effectieve aandelenomzet is bepalend voor opname van een fonds in de Bel-20®. De Bel-20® kent jaarlijks een herweging. Er zijn opties en futures op de Bel-20®.

Beleggingsfonds

Een collectief beheerd vermogen van verschillende deelnemers dat men belegt in effecten. Voorbeelden van op de effectenbeurs van Euronext genoteerde beleggingsfondsen zijn Robeco (aandelen) en Wereldhave (vastgoed). Er bestaan open end- en closed-endbeleggingsfondsen.

Benchmark

Engelse term voor ijkpunt. Een index kan dienen als een benchmark of als ijkpunt. De index gebruikt men dan om de prestaties van andere indices of fondsen mee te vergelijken.

Beschermingsconstructie

Door het toepassen van één of meer beschermingsconstructies kunnen beursgenoteerde ondernemingen zich weren tegen ongewenste overnames door andere bedrijven. Dit kan bijvoorbeeld door uitgifte van preferente aandelen of prioriteitsaandelen, beperking van stemrecht en certificering van aandelen. Beschermingsconstructies kunnen de vrije verhandelbaarheid van een aandeel beperken en zijn dus niet altijd in het belang van de belegger. Euronext staat maximaal twee beschermingsconstructies toe.

Bestensorder

Een order om effecten te kopen of te verkopen zonder limiet, dus zonder maximumprijs voor een kooporder of zonder minimumprijs voor een verkooporder. Een bestensorder heet ook wel marktorder.

Bèta

De bèta van een aandeel is de mate waarin de koers van dat aandeel beweegt ten opzichte van bijvoorbeeld de AEX-index®. Een bèta van bijvoorbeeld 0,75 betekent dat een stijging van de AEX-index® met 1% in een bepaalde periode gepaard gaat met een stijging van 0,75% van de koers van dat aandeel.

Beter

Beursterm voor licht hogere koersen.

Beurs

Een centrale, gereguleerde handelsplaats voor effecten zoals aandelen, obligaties, opties, financiële futures, agrarische termijncontracten, commodities, trackers en warrants. Euronext is de organisator van de marktplaats, de beurs, in Nederland, België, Portugal en Frankrijk waar vraag en aanbod voor dergelijke effecten samenkomen.

Voor het aantrekken van risicodragend kapitaal door uitgifte van aandelen en obligaties (primaire markt) en de doorlopende verhandeling ervan (secundaire markt) gebruikt men een beurs.

Beurserkenning

Een vergunning afgegeven door de Minister van Financiën. Zonder beurserkenning is het in Nederland niet toegestaan om een effecten- of optiebeurs te organiseren en te onderhouden.

Beursplein 5

De effecten- en optiemarkten van Euronext Amsterdam zijn gevestigd in een monumentaal pand aan het Beursplein in Amsterdam. Dit pand is van de hand van de architect Jos Cuypers.

Beurswaarde

De beurswaarde van een genoteerd fonds berekent men door het aantal uitstaande aandelen te vermenigvuldigen met de actuele beurskoers. Beurswaarde is hetzelfde als marktkapitalisatie.

Bewaarloon

De vergoeding die een bank aan haar klanten berekent voor het in bewaring houden en administreren van effecten.

Beweeglijkheid

De mate waarin de koers van een effect verandert, 'beweegt'. Beweeglijkheid duidt men ook wel aan met de engelse term volatility. De mate van beweeglijkheid kan iets zeggen over het risico van een belegging. Beweeglijkheid is ook één van de factoren die een rol spelen bij de bepaling van de prijs van een optie.

Bid

Biedprijs. De prijs die door de 'markt' biedt voor de aankoop van een bepaald effect.

Bieden

Het afgeven van prijzen waartegen men effecten wil kopen. Bieden is het tegenovergestelde van laten.

Biedprijs

De prijs die de 'markt' wil betalen voor de aankoop van een bepaald effect.

Black & Scholes-formule

Een door de Amerikaanse economen Fischer Black en Myron Scholes ontwikkelde wiskundige formule om de theoretische waarde van een optie met Europese stijl te berekenen. In 1997 ontving Myron Scholes, samen met Robert Merton, de Nobelprijs voor economie voor hun theorieën over waarderingmodellen voor derivaten.

Bloedvast

Beursterm voor scherp stijgende koersen.

Blue Chip

Engelse term voor een topaandeel of hoofdfonds. Voorbeelden van Nederlandse blue chips zijn onder andere Koninklijke Shell, Philips en ABN AMRO.

Bonusaandeel

Een dividenduitkering in aandelen uit de reserves van de onderneming.

Bookbuilding

Een methode om de uitgifteprijs van een nieuw te noteren aandeel of obligatie te bepalen. Binnen een vooraf vastgestelde bandbreedte kunnen beleggers inschrijven op de uit te geven aandelen of obligaties. Hierbij kan de belegger zelf de prijs en het gewenste aantal aandelen en obligaties aangeven. Op grond van de omvang van de orders bij elk prijsniveau stelt men de uiteindelijke uitgifteprijs vast.

Bull

Letterlijk: stier. Engelse term voor een belegger die uitgaat van een positief beurs sentiment.

Bullish

Engelse term voor een positief beurs sentiment. Vergelijkbaar met de term à la hausse.

Bull Market

Engelse term voor een positief gestemde markt waarin de koersen over een breed front stijgen.

Bullet-lening

Een obligatielening die aan het einde van de looptijd in één keer aflost.

Butterfly spread

Een combinatieorder bij opties die is gericht op een beperkte beweging van de koers. Bijvoorbeeld het schrijven van een straddle en het gelijktijdig kopen van een putoptie met een lagere uitoefenprijs en een calloptie met een hogere uitoefenprijs. Ook andere optiecombinaties met een vergelijkbaar resultaat duidt men aan als een butterfly spread.

C**CAC40®**

Door Euronext onderhouden en berekende beursgraadmeter van de lokale Franse effectenmarkt. De CAC40® is een gewogen index die is gebaseerd op de koersen van de 40 meest verhandelde Franse ondernemingen die staan genoteerd op de effectenbeurs van Euronext. De effectieve aandelenomzet is bepalend voor opname van een fonds in de CAC40®. Jaarlijks vindt een herweging plaats van de CAC40®. Op de CAC40® zijn opties en futures te verhandelen. CAC is een afkorting van Cotation Assistée en Continue.

Calloptie

Een verhandelbaar recht om op een bepaald moment in de toekomst een afgesproken hoeveelheid onderliggende waarde te kopen tegen een vooraf afgesproken prijs.

Call-putratio

De verhouding tussen het aantal verhandelde call- en putopties. De call-putratio kan een aanwijzing geven van de kortetermijnverwachting van optiebeleggers. De call-putratio op een bepaalde dag is bijvoorbeeld 1.56, dit betekent dat er ruim 50% meer callopties dan putopties zijn verhandeld.

Cash dividend

Een dividenduitkering in geld. Dividenduitkering kan ook gebeuren in de vorm van aandelen, in dat geval spreken we van een stockdividend.

Cashmarkt

De markt voor aandelen, obligaties, beleggingsfondsen, et cetera. Ook de effectenmarkt genoemd.

Cash settlement

De afwikkeling van een positie in derivaten tegen geld in plaats van tegen levering van de onderliggende waarde. Cash settlement heet ook wel contante verrekening.

Certificaat

Certificaten zijn een verhandelbaar waardepapier dat een (gedeelte van een) aandeel in een uitgevende instelling vertegenwoordigt. Het aan de uitgevende instelling verbonden administratiekantoor geeft certificaten uit. Certificaten kennen geen stemrecht en zijn daardoor te gebruiken als beschermingsconstructie tegen bijvoorbeeld ongewenste overnames.

CF-Stuk

Een effect zonder dividend- of couponblad. Het **C**entrum voor **F**ondsenadministratie betaalt een eventueel dividend uit aan banken/brokers. Op hun beurt zorgen deze voor de uitbetaling van het dividend aan de aandeelhouders. Door deze centrale afwikkeling hoeft de aandeelhouder geen coupons te knippen.

Chart

Engelse term voor koersgrafiek. Charts gebruikt men onder andere bij de technische analyse van de effectenmarkt of van een individueel fonds.

Claim

Een verhandelbaar recht voor bestaande aandeelhouders bij uitgifte van nieuwe aandelen. Houders van een claim of voorkeursrecht hebben voorrang bij de toewijzing van de nieuwe aandelen.

Clearing

Het administratief en financieel afwickelen en garanderen van effectentransacties. De clearing van transacties reduceert het tegenpartijrisico voor de belegger maximaal. Clearingorganisatie LCH.Clearnet S.A. verzorgt de clearing van de transacties op de markten van Euronext Amsterdam.

Clearing member

Bij de clearingorganisatie aangesloten partij, is de tussenschakel tussen een handelende member en de clearingorganisatie. Een clearing member verricht de administratieve en financiële afwikkeling van transacties die door members zijn gedaan op de markten van Euronext. Een clearing member zorgt bijvoorbeeld ook voor de afhandeling van exercises en assignments.

Client-cut-off-time

Het laatste tijdstip waarop een cliënt aan zijn bank/broker een opdracht tot uitoefenen van een optiecontract kan doorgeven.

Cliëntenovereenkomst

Een verplicht contract tussen een belegger in opties en/of futures en een bank/broker.

Closed end

Een closed-endbeleggingsfonds bestaat uit een vaste hoeveelheid uitgegeven aandelen. De koers van het aandeel is geheel onderworpen aan vraag en aanbod. De fondsbeheerder kan niet tot inkoop

besluiten als er een groot aanbod van stukken is. Ook kan hij niet overgaan tot uitgifte van nieuwe stukken als er veel vraag naar is.

Closing buy

Engelse term voor een sluitingskoop (zie sluitingskoop).

Closing sell

Engelse term voor een sluitingsverkoop (zie sluitingsverkoop).

Combinatieorder

Het plaatsen van een order bestaande uit verschillende series met dezelfde onderliggende waarde. Het doel van een combinatieorder is het inspelen op een specifieke koersbeweging. Spreads, straddles en strangles zijn enkele voorbeelden van combinatieorders.

Commissaris voor de Notering

Een medewerker van de effectenbeurs van Euronext Amsterdam die is belast met het toezicht op de handel in aandelen en obligaties. De Commissaris voor de Notering kan in bepaalde gevallen besluiten de handel in een aandelen- of obligatiefonds stil te leggen. Ook kan hij bij hoge uitzondering gedane transacties doorhalen. De Commissaris voor de Notering kan eveneens een handelsonderbreking afkondigen in een bepaald fonds, bijvoorbeeld als men een belangrijk bericht verwacht.

Commissionair (broker)

Een member van Euronext die uitsluitend voor rekening en risico van derden (bijvoorbeeld particuliere beleggers) in effecten handelt.

Commodities

Engelse term voor (bulk)goederen.

Commodity market

De markt van Euronext.liffe waarop de handel plaatsvindt in goederentermijncontracten en agrarische opties.

Compenseren

Het ongedaan maken van een verplichting op de agrarische termijnmarkt van Euronext door het afsluiten van een tegengestelde transactie. Compenseren is een andere benaming voor een sluitingsverkoop.

Consortium

Een tijdelijk samenwerkingsverband van twee of meer handelsbanken bij een introductie of een vervolgemissie. Een van de deelnemende consortiumleden treedt op als consortiumleider of lead-manager. Een consortium noemt men ook wel een syndicaat.

Contant dividend

Een dividenduitkering in de vorm van geld. Contant dividend heet ook wel cash dividend.

Contante verrekening

De verrekening van een positie in derivaten door geld in plaats van levering van de onderliggende waarde op basis van de afrekenkoers (zie afrekenkoers). Contante verrekening heet ook wel cash settlement.

Contractgrootte

De gestandaardiseerde hoeveelheid onderliggende waarde bij een optie- of een futurescontract. De standaard handelseenheid van aandelenopties in Amsterdam is 100 aandelen, bij valutaopties € 10.000, of US\$ 10.000 en bij aardappeltermijncontracten 25.000 kilogram aardappelen.

Contractspecificaties

De voorwaarden van een contract. De contractspecificaties van een optiecontract zijn bijvoorbeeld gestandaardiseerd voor waar het de looptijd, de wijze van uitoefenen en de hoeveelheid onderliggende waarde betreft.

Conversie

Effectenbeurs: de omwisseling van (converteerbare) obligaties in aandelen.

Optiebeurs: een strategie die een relatief beperkte winst oplevert zonder enig risico. Een conversie zet men op door het kopen van stukken, het kopen van een putoptie en het verkopen van een calloptie in hetzelfde fonds. De looptijd en uitoefenprijs van de call- en de putoptie moeten gelijk zijn. In de praktijk is het opzetten van een conversie onhaalbaar voor de particuliere belegger, het is een typische Market Maker transactie. Wanneer kopen en verkopen zijn omgekeerd spreekt men van een reversal.

Conversiekoers

De koers waartegen converteerbare obligaties omwisselbaar zijn

Converteerbare obligatie

Een obligatielening die onder bepaalde voorwaarden, op een bepaalde datum inwisselbaar is in een ander soort effecten, meestal aandelen van de uitgevende instelling. Een converteerbare obligatie noemt men ook wel convertible bond.

Convertible bond

Zie converteerbare obligatie.

Correctie

Als na een periode van (sterke) stijging de beurskoersen terugvallen spreekt men wel van een correctie.

Coupon

Het genummerde en gedateerde deel van een effect waarop tegen inwisseling bij een obligatie rente of bij een aandeel dividenduitbetaling plaatsvindt. De coupon heet ook wel het dividendbewijs of rentebewijs.

Couponblad

Het deel van een effect waarop zich een aantal coupons bevindt. Het couponblad heet ook wel dividendblad (bij aandelen) of rentebewijs (bij obligaties).

Couponrente

De rente die een obligatie uitkeert. Het rentepercentage staat vermeld op de coupon.

Coupure

Effecten zoals aandelen en obligaties zijn uitgeefbaar in verschillende coupures met elk een andere nominale waarde. De nominale waarde van coupures kan variëren van enkele centen tot vele duizenden euro's. Kleinere coupures kunnen beter verhandelbaar zijn.

Cover

Een bepaalde hoeveelheid van een onderliggende waarde, aangehouden als dekking bij geschreven callopties.

Cox-Rubinstein-formule

Een door de Amerikaanse economen John Cox en Mark Rubinstein ontwikkeld wiskundig model om de theoretische prijs van opties te berekenen. De Cox-Rubinsteinformule gebruikt men voornamelijk voor de waardering van opties Amerikaanse stijl.

Crash

Engelse term voor een scherpe, onverwachte daling van de beurskoersen die gewoonlijk gepaard gaat met paniek. Beruchte beurscrashes waren er in de oktobermaanden van 1929 en 1987.

Cum dividend

Letterlijk: "met dividend". De aanduiding dat een aandeel noteert respectievelijk verhandeling kent inclusief het betaalbaar gestelde dividend op een bepaalde datum in de nabije toekomst.

Cumulatief preferent aandeel

Een aandeel dat dividend met voorrang uitkeert. Als er na een slecht jaar geen dividenduitkering plaatsvindt, dan krijgt men op deze aandelen (ook wel cumprefs genoemd) bij winstherstel als eerste dividend over het jaar waarin dividend is gepasseerd. Er is als het ware sprake van het opsparen van het dividendtegoed.

Cyclische aandelen

Aandelen van bedrijven die gevoeliger zijn voor ontwikkelingen in de economische cyclus of conjunctuur dan defensieve aandelen. Voorbeelden van cyclische aandelen zijn onder andere chemie- en staalfondsen.

Cyclus

Opties en futures hebben afloopmaanden in notering met een bepaalde looptijd. Met het verstrijken van de tijd De looptijd van de bestaande afloopmaanden neemt met het verstrijken van de tijd af. Daarom introduceert men periodiek nieuwe afloopmaanden met de oorspronkelijk bedoelde looptijd. Dit periodiek introduceren vindt plaats volgens een bepaald schema ofwel cyclus. Voorbeelden van zo'n cyclus zijn: opties met een looptijd van vijf jaar introduceert men één keer per jaar in de maand december, opties met een looptijd van negen maanden vier keer per jaar met als afloopmaand maart, juni, september of december

D

Daggeldtarief

Het rentetarief waartegen professionele beleggers geld voor maximaal een dag kunnen wegzetten op een deposito.

Daghandelaar

Een handelaar die gebruik probeert te maken van koersbewegingen gedurende de dag. Hij streeft ernaar aan het einde van de handelsdag geen openstaande posities meer te hebben.

Dagorder

Een gelimiteerde order die uitsluitend gedurende de dag van opgave is uit te voeren. Niet uitgevoerde orders vervallen automatisch bij het sluiten van de handel.

DAX

Deutscher Aktien Index. De DAX is samengesteld uit de 30 meest verhandelde aandelenfondsen die staan genoteerd op de Duitse effectenbeurs (Deutsche Börse) in Frankfurt. Algemeen beschouwt men de DAX als de belangrijkste Duitse beursbarometer.

Day Trader

Engelse naam voor daghandelaar. Zie aldaar.

Deep-in-the-money-optie

Een calloptie waarvan de uitoefenprijs veel lager is dan de koers van de onderliggende waarde. Bij een putoptie waarvan de uitoefenprijs veel hoger is dan de koers van de onderliggende waarde.

Defensieve aandelen

Aandelen die minder gevoelig zijn voor ontwikkelingen in de economische cyclus of conjunctuur dan cyclische aandelen. Voorbeelden van defensieve aandelen zijn onder andere voedings- en financiële fondsen.

Dekkingseisen (margin)

Beleggers die putopties en/of ongedekte callopties schrijven moeten voldoen aan de dekkingseisen die zijn bank/broker heeft vastgesteld. Door het storten van een waarborgsom in geld of in de onderliggende waarde kan men aan de dekkingseisen voldoen.

Delta

De verandering van de optiepremie ten opzichte van een koersverandering van de onderliggende waarde uitgedrukt in een percentage. Als bijvoorbeeld de koers van een aandeel met € 1 stijgt en de optiepremie slechts met € 0,30, dan spreekt men van een delta van 30. De optiepremie volgt de koersbewegingen van het aandeel voor 30%. Naarmate de optie meer in-the-money is, zal de delta hoger zijn. Delta's zijn dus niet constant.

Dematerialisatie

Het omzetten van fysieke effecten in verzamelstukken of global notes. Van een genoteerd fonds kunnen vele miljoenen fysieke effecten in omloop zijn. Dematerialisatie beperkt het aantal fysieke stukken tot het absolute minimum, per fonds nog slechts één verzamelstuk of global note.

Dematerialisatie leidt zodoende tot kostenbesparing en een minder arbeidsintensieve administratie en bewaring van effecten.

Deposito

Geld dat door een belegger voor een bepaalde, vaste periode tegen een rentevergoeding is ondergebracht bij een bank. De looptijd van een deposito kan variëren van een dag (zogenoeten daggeld) tot enkele jaren.

Depository

De bewaarneming van effecten.

Depositotarief

Banken kunnen (tijdelijk) overtollig kasgeld tegen het zogeheten depositotarief parkeren bij de Europese Centrale Bank (ECB). Men beschouwt het tweewekelijks vastgestelde depositotarief als één van de belangrijkste rentetarieven binnen de eurozone.

Depot

Bij het openen van een future-positie moet zowel de koper als de verkoper een waarborgsom storten (initial margin). De bank/broker bepaalt de hoogte van deze waarborgsom. De eventuele koersverschillen van een openstaande positie in futures verrekenen men dagelijks in de aan te houden margin via de zogenaamde variation margin.

Derivaten

Opties, financiële futures, agrarische termijncontracten en warrants zijn zogeheten derivaten of 'afgeleide' producten van een onderliggende waarde zoals aandelen, indices, valuta's of bulkgoederen (commodities).

Derivatenbeurs

Centrale, geregleerde marktplaats waar handel plaatsvindt in opties en futures (termijncontracten). Op de derivatenbeurs van Euronext, genaamd Euronext.liffe, verhandelt men opties op aandelen, indices, obligaties en valuta's; financiële futures, agrarische termijncontracten en opties.

Disagio

Een verschil in negatieve zin ten opzichte van de nominale waarde van een aandeel of een obligatie. Als een aandeel of obligatie is uitgegeven met een nominale waarde van € 50 en de actuele koers bedraagt € 45 dan is het disagio dus € 5.

Dividend

Een winstuitkering in de vorm van geld (cashdividend) of aandelen (stockdividend) aan de houder van een aandeel. De hoogte van de dividenduitkering is doorgaans gerelateerd aan de hoogte van de behaalde winst.

Dividendbewijs

Het deel van een aandeel waarop de bezitter bij inlevering het dividend ontvangt.

Dividendblad

Het deel van een fysiek effect dat bestaat uit een of meer dividendbewijzen. Bij inlevering van een dividendbewijs ontvangt de bezitter van het effect dividend.

Dividendrendement

Het op een aandeel uitgekeerde dividend is uit te drukken in een percentage van de beurskoers. Dit percentage noemt men het dividendrendement. Een dividenduitkering van € 5 op een aandeel van € 100, betekent een dividendrendement van 5%.

Dollar / Euro optie

Een optiecontract met als onderliggende waarde US\$ 10.000.

Doorlopende notering

Het gedurende de hele handelsdag op ieder gewenst moment verhandelbaar zijn van beursgenoteerde effecten.

Doorlopende order

Een effectenorder zonder opgegeven eindtijd. De order blijft geldig tot de uitvoering ervan, de klant hem annuleert of totdat de serie waarop hij betrekking heeft niet meer verhandelbaar is (Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor een optieorder na expiratie).

Doorrollen

Het sluiten van een positie in een kortlopende optieserie en het openen van een positie in een langer lopende optieserie. Dit doorrollen gebeurt meestal kort voor expiratie van de kortlopende optieserie en is bedoeld om een bestaande positie te continueren.

Dow Jones Industrial Average index

De door Dow Jones & Company berekende en onderhouden beursbarometer van de Amerikaanse effectenhandel. De Dow Jones Industrial Average index werd in 1896 ontwikkeld door Charles Dow. De 'Dow' is samengesteld uit 30 Amerikaanse blue chips. Men beschouwt deze index, samen met de S & P 500 index, als één van de belangrijkste beursindicatoren ter wereld.

Dual Listing

Een onderneming kan op meer dan een effectenbeurs zijn genoteerd, bijvoorbeeld zowel op Euronext als op de New York Stock Exchange. Dit heet dual listing. Door dual listing heeft een onderneming toegang tot een grotere of een andere kapitaalmarkt.

Due diligence

Voordat een onderneming een beursnotering kan krijgen onderzoekt het begeleidende emissiehuis of een door het emissiehuis aangezochte derde partij, in hoeverre de inhoud van het prospectus respectievelijk de administratie een getrouw beeld geeft van de onderneming en de komende primaire markttransactie. Dit onderzoek noemt men due diligence.

Dunne markt

Een beursterm voor een markt waarin weinig vraag en aanbod is. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met naderende feestdagen (bijvoorbeeld tussen kerst en de jaarwisseling) of als de markt in afwachting is van belangrijk economisch nieuws of cijfers.

Dutch Securities Institute

Het Dutch Securities Institute (DSI) bevordert en bewaakt de kwaliteit en de integriteit van personen die werken in de Nederlandse effectenbranche. Personen die werken in de effectenbranche en die voldoen aan de eisen van het DSI kunnen een registratie krijgen in een openbaar register. Opname in dit register ziet men als een belangrijk kwaliteitskeurmerk. Beleggers kunnen eventuele klachten over de uitvoering van een transactie of over hun bank/broker in behandeling laten nemen door de klachtencommissie van het Dutch Securities Institute.

E**Eeuwigdurende lening**

Een obligatielening die nooit aflost; de uitgevende instelling keert alleen rente uit. Op de effectenbeurs van Euronext Amsterdam staan nog enkele oude eeuwigdurende leningen genoteerd, zoals een Belgische staatslening uit 1842. Ook de Grootboekleningen van de Staat der Nederlanden (die dateren uit 1814!) zijn eeuwigdurende leningen.

Effect

De verzamelnaam voor vermogenstitels.

Effectenbeurs

Een centrale, geregleerde marktplaats voor de verhandeling van aandelen, obligaties, beleggingsfondsen en dergelijke. In Nederland, België, Portugal en Frankrijk is de marktplaats voor deze producten de cashmarkt van Euronext. Op de derivatenmarkt vindt de verhandeling plaats van hiervan afgeleide producten (of derivaten) zoals opties en futures.

Effectief rendement

Het effectief rendement van een obligatie is het werkelijke rendement, rekening houdend met eventuele aflossingswinst of aflossingsverlies en coupon.

Effectieve omzet

De omzet in geldwaarde. Bij aandelen is dit het aantal verhandelde stukken vermenigvuldigd met de beurskoers. Bij obligaties is dit de nominale waarde vermenigvuldigd met de prijs in procenten.

EIP

Zie Euronext Informatiepunt Particulieren.

Emissie

De uitgifte van nieuwe aandelen, obligaties en andere effecten. Een emissie of uitgifte gebeurt op de primaire markt. Nadat de emissie heeft plaatsgevonden zijn de effecten verhandelbaar op de secundaire markt.

Emissiehuis

Een bank die een emissie of uitgifte van aandelen of obligaties begeleidt. Een emissiehuis benadert institutionele beleggers om de komende emissie toe te lichten. Banken kunnen bij een emissie samenwerken en vormen dan een syndicaat of consortium.

Emittent

Een partij die aandelen of obligaties uitgeeft voor verhandeling op een beurs. Een emittent noemt men ook wel uitgevende instelling.

EPRA-index

De door Euronext in samenwerking met de European Public Real Estate Association (EPRA) ontwikkelde en berekende index die een overzicht geeft van de koersontwikkeling van beursgenoteerde Europese vastgoedfondsen. In de EPRA-index zijn 85 fondsen opgenomen.

Eurobond

Een obligatielening uitgegeven in een andere munteenheid dan die van het land van uitgifte. Bijvoorbeeld een obligatielening in dollars, uitgegeven door een in België gevestigde onderneming.

Euroclear Netherlands

Euroclear Netherlands (voorheen Necigef) is belast met het afwickelen van transacties (settlement). Dit omvat het bewaren, beheren en administreren van effecten voor de aangesloten instellingen.

Euro / dollaroptie

Een optiecontract met als onderliggende waarde € 10.000.

Euronext 100

De door Euronext ontwikkelde en berekende index die is samengesteld uit de 100 grootste ondernemingen die zijn genoteerd op Euronext. De Euronext 100 geeft een beeld van de koersontwikkeling van de belangrijkste ondernemingen in Nederland, Frankrijk en België. De Euronext 100 kent een herweging in februari, mei, augustus en november. De weging van een individueel aandeel kan niet meer bedragen dan 10%.

Euronext Informatiepunt Particulieren (EIP)

Informatiepunt van Euronext Amsterdam waar particulieren informatie kunnen vragen, brochures kunnen bestellen, et cetera. Het EIP is telefonisch bereikbaar op het nummer 020-5505555 en per e-mail via info@euronext.com.

Euronext N.V.

De beursorganisatie die op 22 september 2000 is ontstaan uit de fusie tussen Amsterdam Exchanges, Brussels Exchanges and Paris Bourse. In 2002 zijn hier de LIFFE (London International Financial Futures and Options Exchange) en de Portugese beurs BVLP (Bolsa de Valores de Lisboa e Porto) aan toegevoegd. Euronext N.V. is de eerste grensoverschrijdende Europese beursorganisatie, hierdoor heeft de belegger toegang tot de grootste Europese marktplaats met de grootste marktkapitalisatie. Euronext N.V. is opgericht onder Nederlands recht en is statutair gevestigd in Amsterdam. De vestigingen van Euronext in Amsterdam, Brussel, Parijs, Lissabon en Londen zijn de lokale toegangspoorten tot de effecten- en derivatenmarkten van Euronext N.V.

Euronext.com

Het webadres van de officiële internetsite van Euronext. Het volledige webadres luidt <http://www.euronext.com>. De internetsite biedt naast nieuws en informatie over Euronext en de

genoteerde en verhandelde producten ook koersinformatie. Bezoekers van de internetsite hebben de mogelijkheid om de eigen beleggingsportefeuille in te voeren en het verloop ervan bij te houden.

Euronext Indices B.V.

Een werkmaatschappij van Euronext N.V. waarin de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van alle Euronext indices is ondergebracht.

Europese stijl

Er zijn opties met de zogenoemde Amerikaanse stijl en opties met de zogenoemde Europese stijl. Het verschil tussen beide stijlen is de wijze van uitoefenen. Een optie Europese stijl is het recht uitsluitend aan het einde van de looptijd, op de expiratiedatum, uit te oefenen. Gedurende de looptijd kunnen koper en verkoper wel hun positie sluiten door het doen van een tegengestelde transactie (sluitingskoop tegen openingsverkoop en sluitingsverkoop tegenover openingskoop).

Exercise

Het uitoefenen van het kooprecht bij callopties of het verkooprecht bij putopties.

Exercise-cut-off-time

Het laatste tijdstip waarop een clearing member een opdracht tot uitoefening van optierechten kan doorgeven.

Exercise limit

Engelse term voor uitoefenlimiet. De exercise limit is het maximaal aantal contracten dat de houder van een optierecht per tijdseenheid per klasse mag uitoefenen.

Ex-dividend

De vermelding van de koers van een aandeel op de dag van dividenduitkering, waarbij de verhandeling exclusief het betaalbaar gestelde dividend plaats vindt.

Expiratie

Het ophouden te bestaan, 'expireren', van een optie of een future. Een optie heeft altijd een bepaalde looptijd, na het bereiken van de einddatum (expiratiedatum) bestaat de optie niet meer.

Expiratiecyclus

Vast schema dat de introductie van nieuwe afloopmaanden bepaalt.

Expiratiedatum

De datum waarop een optie of een future ophoudt te bestaan. Tot op dat moment zijn de aan de optie verbonden rechten de uitoefenbaar.

F

Fast market

Optiebeurs: men kondigt een fast market af op het moment dat de markt in een fonds zodanig druk en beweeglijk is dat het verschil tussen de bied- en laatprijzen tijdelijk groter mag zijn dan het gestelde maximum.

Fill-or-Kill (FOK)

Een order die direct na opgave in zijn geheel is uit te voeren ('fill'). Als dat niet mogelijk is, dan vervalt de order ('kill').

First In First Out (FIFO)

Letterlijk: eerst in, eerst uit. Orders gaan in volgorde van binnenkomst in het orderboek van de beurs. Eventuele uitvoering gebeurt ook in deze volgorde.

Flauw

Beursterm voor dalende koersen.

Floating rate notes

Floating rate notes of FRN's zijn obligaties met een variabele couponrente. De rente van dit type obligatie is gedurende de looptijd aan te passen aan de op dat moment geldende Europese rentestand (Euribor).

Fonds

Beursterm voor een bedrijf waarvan de aandelen of opties daarop zijn te verhandelen op de beurs.

Fondscode

Een administratiecode, toegekend aan aandelen en obligaties. De fondscode voor bijvoorbeeld Ahold is 33181, de fondscode voor de 7½% staatslening 1993 per 2023 is 10207. Er bestaat ook een internationale fondscode, de ISIN-code.

Fondsenreglement

Het reglement van de effectenbeurs van Euronext waarin de rechten en plichten van een uitgevende instelling –'fonds'- zijn vastgelegd. Beursgenoteerde ondernemingen zijn verplicht om zich aan de bepalingen van het fondsenreglement te houden. Kan of wil een onderneming niet aan deze verplichtingen voldoen, dan heeft Euronext de mogelijkheid de notering te schorsen. Het fonds gaat dan naar het zogeheten strafbankje.

Frontrunning

Het door een member uitvoeren van een order voor eigen rekening in een bepaald fonds, voordat men een grote order van een klant moet uitvoeren in datzelfde fonds. Door front running probeert de uitvoerende partij een voordeel ten eigen gunste te behalen. Frontrunning is strafbaar.

FTSE 100 index

De door de toonaangevende Britse zakenkrant The Financial Times ontwikkelde index van de 100 meest actieve aandelen genoteerd op de London Stock Exchange. FTSE spreekt men gewoonlijk uit als 'foetsie'. FTSE International in Londen berekent en onderhoudt de FTSE 100 index.

FTSE Eurotop 100 index

Door Euronext en FTSE International gezamenlijk berekende en onderhouden index waarin de 100 meest actieve Europese aandelen zijn opgenomen.

Fundamentele analyse

Een methode waarbij men tracht door analyse van bedrijfsgegevens zoals jaarcijfers een voorspelling te doen over de mogelijke koersontwikkeling in de toekomst.

Future

Engelse naam voor een termijncontract. Anders dan bij opties hebben bij futures zowel de koper als de verkoper een verplichting en is er geen premiebetaling.

Futuresovereenkomst

Een overeenkomst tussen een bank/broker en een belegger waarin de voorwaarden en risico's van het handelen in futures zijn vermeld.

Fysieke levering

De afwikkeling van een aangegane positie in opties, commodity futures of goederentermijncontract door levering van de onderliggende waarde, bijvoorbeeld aandelen, dollars of aardappelen.

G**Gamma**

De gamma geeft aan in welke mate de delta van een optie verandert ten gevolge van een koersverandering van de onderliggende waarde. Bij een delta van 50 en een gamma van 5 zal de delta bij een koersbeweging van één euro stijgen naar 55 of dalen naar 45.

Gedekt schrijven

Het schrijven van callopties terwijl men de onderliggende waarde bezit (en houdt). Hierdoor is het risico voor de schrijver beperkt.

Gedrukt

Beursterm voor sterk lagere koersen.

Geldmarkt

De markt voor korte termijnekrediet met een looptijd van minder dan een jaar.

Glad

Een belegger zit 'glad' als hij alle openstaande posities heeft afgebouwd en dus geen effecten meer in bezit heeft.

Global Note

Een enkel waardepapier waarop het gehele genoteerde aandelen- of obligatiekapitaal van een bedrijf staat vermeld. Dit in tegenstelling tot de soms vele miljoenen losse stukken van het klassieke aandeel of obligatie. Het effectenverkeer verloopt vrijwel volledig giraal en het gebruik van global notes biedt grote efficiëntie- en kostenvoordelen. Het fysieke stuk zal daarom in de nabije toekomst volledig uit het effectenverkeer verdwijnen. Het omzetten van fysieke stukken naar een global note noemt men dematerialisatie. Bij obligaties spreekt men ook wel van een totaalcoupure.

Good Till Cancelled (GTC)

Een doorlopende order. De opgegeven order blijft geldig tot moment van uitvoering of annulering door de opdrachtgever en bij derivaten ook tot het moment van expiratie van de desbetreffende serie.

Goudgerande aandelen

Beursterm voor kwaliteitsaandelen. Nederlandse uitdrukking voor blue chips.

Green shoe

Een uitgevende instelling kan aan het begeleidende syndicaat een optie verstrekken om een aantal extra aandelen uit te geven tegen de uitgifteprijs. Deze optie noemt men een green shoe. Hierdoor kan men bij grote belangstelling voor het aandeel een ongewenste koersbeweging voorkomen. De naam komt van de Amerikaanse firma Green Shoe die deze optie voor het eerst gebruikte.

Grijze handel

Zie as, if and when issued.

Groefonds

Een beursgenoteerde onderneming waarvan men een belangrijke groei en uitbreiding verwacht.

Guichet-emissie

Een emissie waarbij de begeleidende emissiebanken alleen dienst doen als loket voor inschrijving. Het plaatsingsrisico van de emissie ligt daardoor volledig bij de uitgevende instelling. Guichet is Frans voor loket.

H**Handelstijden**

De gereguleerde handel in aandelen, obligaties, opties, financiële futures, agrarische termijncontracten, warrants, trackers en special products mag alleen plaatsvinden op vaste, door de beursautoriteiten bepaalde tijden.

Hausse (à la)

Beursterm voor een periode van stijgende beurskoersen.

Haussepositie

Een positie waarbij de belegger stukken in portefeuille heeft die hij verwacht later tegen een hogere koers te kunnen verkopen. Hij gaat dus uit van de verwachting dat de koersen zullen stijgen.

Haussier

Een belegger die een long-positie inneemt. Een haussier verwacht een stijgende koers.

Hedge ratio

De verandering van de optiepremie gedeeld door de verandering van de koers van de onderliggende waarde. De hedge ratio geeft aan in welke mate de optieprijs verandert bij een koersverandering van de onderliggende waarde. Bedraagt de hedge ratio van een calloptie 0.80 en de koers van de onderliggende waarde stijgt met €0,50, dan verandert de prijs van de calloptie met €0,40 ($0,80 \times €0,50 = €0,40$). De delta van een optie is de contractgrootte (meestal 100) x de hedge ratio.

Hedgen

Engelse term voor afdekken. Hedging is het afdekken van risico's door het aangaan van een andere positie. Sommige effectentransacties kunnen het risico elimineren dat door een reeds bestaande positie is gecreëerd. Zo kan een belegger die callopties schrijft, deze short-positie afdekken door het kopen van de onderliggende waarde.

Hefboomwerking

De mogelijke winst op een optie of een future kan procentueel hoger zijn dan de mogelijke winst op de onderliggende waarde. Dit, omdat bij een geringere investering de winstkansen gelijk zijn. Dit effect noemt men de hefboomwerking.

Een voorbeeld: een aandeel is € 50 waard en stijgt binnen enkele weken naar een koers van € 60, in percentages uitgedrukt is dat 20%. Als de belegger een calloptie had gekocht, dan had hij bijvoorbeeld € 2 aan premie moeten betalen bij een koers van € 50. Het aandeel stijgt naar € 60 en de calloptie noteert € 11. Bij verkoop van de calloptie is de opbrengst € 9 ($€ 11 - € 2 = € 9$). Uitgedrukt in percentages is dat een stijging van 450%.

Herbeleggingsindex

Een index die de koersontwikkeling volgt inclusief herbelegging van op de index opgenomen aandelen uitbetaalde dividenden.

Herkapitalisatie

Een wijziging van de kapitaalstructuur van een vennootschap, bijvoorbeeld door uitgifte van (nieuwe) aandelen.

Herplaatsing

Het in de notering en verhandeling nemen van al bestaande maar nog niet op een beurs verhandelbare aandelen. Als bestaande aandeelhouders, bijvoorbeeld de oprichters van een onderneming, bij een introductie hun aandelenbelang op de effectenbeurs aanbieden, dan spreekt men van herplaatsing.

Herweging

Indices zoals de Euronext 100 index en de AEX-index® ondergaan periodiek een herweging. Men kan aandelen uit de index verwijderen en nieuwe fondsen toevoegen, al naar gelang veranderingen in bijvoorbeeld de effectieve omzet en/of marktkapitalisatie en economische ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Historische beweeglijkheid

De beweeglijkheid van een onderliggende waarde over een bepaalde periode, gerelateerd aan de gemiddelde beursontwikkeling van die onderliggende waarde in die periode. Het gebruik van historische beweeglijkheid (of historic volatility) is gebaseerd op het idee dat men vanuit de beweeglijkheid of volatiliteit van een fonds in een voorbije periode conclusies zou kunnen trekken voor de toekomst.

Hoofdfonds

De aandelen waarin op de effectenbeurs structureel de meeste omzet is, noemt men hoofdfonds. Hoofdfonds noemt men ook wel goudgerande aandelen of blue chips.

Houdstermaatschappij

Een vennootschap die geen andere activiteit heeft dan het beheren van een (doorgaans groot) pakket aandelen van een andere firma. Houdstermaatschappijen zijn doorgaans ondernemingen die zijn overgenomen en waarbij de overnamesom is voldaan in de vorm van aandelen.

I

Illiquide markt

Een markt waarin het lastig is om een order snel, tegen een goede prijs en zonder noemenswaardige prijseffecten uit te voeren noemt men illiquide. In een illiquide markt is weinig tot geen balans tussen vraag en aanbod, of er is zelfs helemaal geen sprake van vraag en/of aanbod. Een illiquide markt is ongunstig voor een belegger omdat het moeilijk is om een order tegen een gunstige prijs uit te voeren. Hoe meer liquiditeit er is in een markt, hoe beter dat is voor de belegger.

Implied volatility

De beweeglijkheid die is af te leiden uit de marktprijs van een optie. Het is de graadmeter voor de door de marktpartijen verwachte beweeglijkheid van de onderliggende waarde gedurende de resterende looptijd van de optie.

Incourante markt

De markt voor de verhandeling van niet-beursgenoteerde aandelen. Een bank onderhoudt deze markt. Zij valt daarmee geheel buiten de verantwoordelijkheid van Euronext.

In de wind gaan

(Effecten)beursterm voor short gaan of een baissepositie innemen. Het verkopen van effecten die men (nog) niet in bezit heeft, om te kunnen profiteren van dalende koersen.

Index

Een index (meervoud: indices en indexen) geeft koersverloop weer van een voor een bepaalde beurs of sector representatieve groep effecten. Zo een groep noemt men ook wel een mandje.

Indexfuture

Een futurecontract met als onderliggende waarde een index.

Indexleningen

Indexleningen zijn obligaties waarbij de rentevergoeding is gekoppeld aan een bepaald indexcijfer dat bijvoorbeeld betrekking heeft op de inflatie van een land. De rente varieert dus mee met het indexcijfer.

Indexobligatie

Een obligatie waarvan de couponrente is gekoppeld aan een bepaald indexcijfer. De couponrente kan dus variëren al naar gelang de ontwikkeling van het indexcijfer.

Indexoptie

Een optiecontract met als onderliggende waarde een index.

Initial margin

Zie depot

Institutionele beleggers

De verzamelnaam voor grote, niet-particuliere beleggers zoals beleggingsmaatschappijen en pensioenfondsen.

Interim-dividend

Voordat zij het (definitieve) dividend vaststelt kan een onderneming een deel van de behaalde winst tussentijds uitkeren aan de aandeelhouders. Na uitkering van het interim-dividend volgt nog een slotdividend.

In-the-money-optie

Een optie is in-the-money als deze intrinsieke waarde heeft. Callopties zijn in-the-money als de uitoefenprijs lager is dan de koers van de onderliggende waarde. Putopties zijn in-the-money als de uitoefenprijs hoger is dan de koers van de onderliggende waarde.

Intrinsieke waarde

Bij aandelen: de theoretische waarde van het aandeel, gebaseerd op de waarde van de bezittingen van een onderneming minus de eventuele schulden.

Bij callopties: de koers van de onderliggende waarde minus de uitoefenprijs. Als aandeel ABC € 55 noteert, dan heeft een calloptie met uitoefenprijs van € 50 een intrinsieke waarde van € 5 ($€ 55 - € 50 = € 5$).

Bij putopties: de uitoefenprijs minus de koers van de onderliggende waarde. Als het aandeel XYZ € 60 noteert, dan heeft een putoptie met een uitoefenprijs van € 65 een intrinsieke waarde van € 5. De intrinsieke waarde van aandelen en/of opties kan nimmer negatief zijn!

Introductie

De eerste uitgifte van aandelen of obligaties die vervolgens verhandelbaar zijn op een effectenbeurs. Na introductie van de aandelen is een onderneming beursgenoteerd. Men maakt een onderscheid

naar introductie door emissie (bij nieuwe aandelen of obligaties) en introductie door verhandeling (bij al bestaande maar nog niet verhandelde aandelen of obligaties). De introductie van aandelen of obligaties heet ook wel een primaire markttransactie. (Engelse term: IPO- Initial Public Offering)

IPO (Initial Public Offering)

Engelse term voor de eerste uitgifte van aandelen of obligaties op een effectenbeurs.

ISIN-code

International Security Identification code. De internationale administratiecode toegekend aan een effect. De ISIN-code bestaat uit een landencode en een uniek nummer.

K

Kapitaalmarkt

De markt waarop in de verhandeling plaatsvindt van vermogenstitels met een looptijd van meer dan een jaar. Er bestaat een onderscheid tussen de openbare kapitaalmarkt die voor iedereen toegankelijk is, zoals een effecten- of een optiebeurs, en de onderhandse kapitaalmarkt. De onderhandse kapitaalmarkt is niet voor iedereen toegankelijk; de aanbieder van de transactie benadert gericht potentiële (professionele) beleggers.

Keuzedividend

Een dividenduitkering waarbij de ontvanger kan kiezen tussen een uitkering in geld of in aandelen (stockdividend).

Klachtencommissie

Beleggers die over de uitvoering van een transactie een geschil hebben met hun bank/broker kunnen eventueel een klacht indienen bij de klachtencommissie van het Dutch Securities Institute (DSI).

Klasse

Alle optieseries of futures op een bepaalde onderliggende waarde met dezelfde handelseenheid vormen tezamen een klasse. Alle optieseries met dezelfde handelseenheid op het aandeel Heineken vormen tezamen een klasse, alle futures op de AEX-index® vormen tezamen ook een klasse.

Koers

De waarde van een effect op een bepaald moment. Koersen van effecten zijn variabel.

Koersgevoelige informatie

Informatie over een onderneming, haar activiteiten en de daarmee behaalde resultaten die van invloed kan zijn op de koersontwikkeling van het aandeel. De omgang met koersgevoelige informatie is aan wettelijke regels gebonden (Wet toezicht effectenverkeer 1995). De Autoriteit Financiële Markten houdt toezicht op de naleving van deze regels. Misbruik van koersgevoelige informatie is strafbaar!

Koersrisico

Het risico dat een belegger loopt dat zijn effectenbezit een voor hem negatieve ontwikkeling laat zien.

Koers-winstverhouding

Een cijfer dat de verhouding tussen de koers van een aandeel en de nettowinst per aandeel uitdrukt. Als de koers van een aandeel € 100 bedraagt en de winst per aandeel bedraagt € 5, dan is de koers-winstverhouding 20.

Korte rente

De rente berekend over leningen met een looptijd korter dan een jaar.

Krach

Een scherpe, onverwachte daling van de beurskoersen die gewoonlijk gepaard gaat met paniek. Beruchte beurskrachs waren er in de oktobermaanden van 1929 en 1987.

K-Stukken

(Fysieke) effecten die bestaan uit de zogenaamde mantel, talon en een apart blad met dividendbewijzen of rentecoupons. K-stukken staat voor *klassieke* stukken. Fysieke effecten vervangt men in toenemende mate door verzamelstukken of global notes.

L

Laatprijs

De prijs die 'de markt' wil ontvangen voor de verkoop van een bepaald effect.

Lange rente

De rente berekend over leningen met een looptijd langer dan een jaar.

Langlopende optie

Opties met een looptijd van langer dan een jaar. Op de optiebeurs van Euronext.liffe verhandelt men opties met een maximale looptijd van vijf jaar.

Laten

Het afgeven van prijzen waartegen men effecten wil verkopen. Laten is het tegenovergestelde van bieden.

LCH.Clearnet S.A.

Clearingorganisatie voor de transacties op de markten van Euronext. LCH.Clearnet Ltd is de clearingorganisatie voor transacties op de markt van Euronext.liffe Londen.

Lead manager

De bank die de leiding heeft binnen het syndicaat van banken dat een emissie begeleidt. De lead manager, ook wel syndicaatsleider genoemd.

Leveringskosten

De kosten die een bank/broker berekent voor de levering van de onderliggende waarde bij uitoefening van een optie.

Leveringsmaand

Een term uit de agrarische termijnhandel. De maand(en) waarin de fysieke levering van de onderliggende waarde of de cash settlement van het termijncontract kan plaatsvinden. De leveringsmaand is vergelijkbaar met de afloopmaand bij opties.

Light-futures

Op de optiebeurs van Euronext.liffe Amsterdam zijn er light-futures in de notering op de AEX-index®. Deze futures hebben een onderliggende waarde die 1/10 is van de index.

Light-opties

Op de optiebeurs van Euronext vindt verhandeling plaats van light-opties op de AEX-index®, welke een onderliggende waarde hebben die 1/10 is van de index. Vanwege de geringere benodigde investering zijn light-opties vooral interessant voor de belegger met bescheiden financiële middelen.

Limiet

De maximale koopprijs of de minimale verkoopprijs. Koop- en verkooporders zijn op te geven met of zonder limiet.

Limietorder

Een effectenorder met een door de opdrachtgever bepaalde maximumkoopprijs of minimumverkoopprijs. Een gelimiteerde order mag men uitsluitend uitvoeren tegen de opgegeven limiet (of beter).

Lions

Een obligatie waarbij de houder de rente niet in geld maar in de vorm van nieuw uit te geven aandelen krijgt uitgekeerd. Lions staat voor **L**everaged **I**ncome **O**bligations via **N**ew **S**hares. Dit type obligatie is betrekkelijk zeldzaam.

Liquideren

Het (gedwongen) verminderen van een positie in effecten. Een clearingorganisatie, bank/broker kan dit afdwingen als een belegger bijvoorbeeld niet aan zijn marginverplichtingen kan voldoen.

Liquiditeit

De mate van vraag en aanbod bepaalt de liquiditeit van een fonds. Hoe meer vraag en aanbod in een fonds samenkomen, hoe meer liquide dat fonds is.

Liquide markt

Een markt met een hoge omzet. In een liquide markt kan men aan- en verkooporders uitvoeren zonder grote invloed op de prijs. Een belegger heeft belang bij een zo liquide mogelijke markt.

Liquidity provider

Een member van de optiebeurs van Euronext Amsterdam die voor eigen rekening en risico een markt onderhoudt in een of meer optiefondsen. Liquidity providers hebben een liquiditeitsverhogende functie. Een liquidity provider handelt niet voor derden. Euronext.liffe Amsterdam kent twee soorten liquidity providers. De PMM (Primary Market Maker) onderhoudt een markt in alle series van een klasse. De CMM (Competitive Market Maker) onderhoudt een markt in een deel van de series van een klasse.

Lock-up-regeling

Een regeling die bepaalt dat bestaande aandeelhouders van nieuw beursgenoteerde ondernemingen hun aandelen gedurende een bepaalde periode (meestal zes maanden) na de introductie niet mogen verkopen.

Long hedge

Het hedgen of afdekken van een positierisico door het innemen van een kooppositie.

Long-positie

Een ander woord voor een kooppositie. Men krijgt een long-positie door het kopen van een effect. Het tegenovergestelde van een long-positie is een short-positie.

Looptijd

Opties en futures hebben een bepaalde maximumlevensduur, de zogeheten looptijd.

Loting

Een lotingsysteem bepaalt welke schrijver van een optie een aanwijzing krijgt om bij uitoefening de onderliggende waarde te leveren dan wel af te nemen.

Ook kan loting bepalen welke obligatiehouders in welk jaar een deel van de hoofdsom krijgen afgelost of wie een premie ontvangt (bij premieobligaties).

Lui

Beursterm voor een markt waarin vrijwel geen handel is.

M**Majoreren**

Bij een openbare inschrijving op een uit te geven aandeel, waarbij men verwacht dat de belangstelling erg groot zal zijn, kan een belegger inschrijven voor meer aandelen dan hij wenst te krijgen. Bij een eventuele overtekening krijgt de belegger dan wellicht toch het gewenste aantal aandelen toegewezen. Valt de belangstelling voor de emissie onverhoopt tegen, dan kan men de inschrijvende belegger verplichten het volledige aantal aandelen waarvoor men heeft ingeschreven af te nemen. Dit kan een behoorlijk financieel risico opleveren! Euronext staat majoreren niet toe.

Mandje

Pakket van verschillende aandelen die men gezamenlijk verhandelt. Een mandje kan bijvoorbeeld het pakket aandelen zijn waaruit een index is samengesteld.

Mandjeshandel

De handel in mandjes aandelen. Mandjeshandel kan dienen ter afdekking van posities in indexopties en futures.

Mantel

Een van de delen van een fysiek aandeel of obligatie. Op de mantel staan de belangrijkste gegevens vermeld zoals de naam van de onderneming, de nominale waarde van het stuk enzovoort. (Op een separaat aan de mantel gehechte pagina geeft men de dividendbewijzen of rentecoupons aan.)

Margin

Zie dekkingseis.

Margin call

Een bank/broker kan van haar klanten extra dekking eisen voor een aangegane positie. Dit gebeurt als de koersen zich in een voor de positie ongunstige richting bewegen. Bij het niet nakomen van de margin call kan men de positie eventueel gedwongen verminderen.

Market Supervision

De afdeling van Euronext Amsterdam die is belast met het toezicht op de handel en de naleving van de handelsregels van de effectenbeurs en de optiebeurs.

Marktkapitalisatie

Het aantal in omloop zijnde aandelen van een onderneming vermenigvuldigd met de actuele beurskoers van dat aandeel. Beursfondsen als Koninklijke Shell of France Telecom hebben een zeer hoge marktkapitalisatie. Marktkapitalisatie is hetzelfde als beurswaarde.

Marktorder

Een order om zo snel mogelijk effecten te kopen of te verkopen zonder een prijslimiet, dus zonder maximumprijs voor een kooporder of zonder minimumprijs voor een verkooporder. Een marktorder noemt men ook wel bestensorder.

Mercurius

De Romeinse god van de handel en de beteugeling van de zwendel staat symbool voor de handel in het algemeen en de beurshandel in het bijzonder. Een bronzen afgietsel van het befaamde Mercuriusbeeld van de renaissancekunstenaar Giambologna staat op de galerij van Euronext Amsterdam. Als symbool van de beurshandel is de beeltenis van Mercurius terug te vinden in de beursgebouwen van veel landen.

Midkap

Het middensegment van de effectenbeurs van Euronext. Dit zijn aandelen met een geringere marktkapitalisatie en een geringere effectieve omzet dan de hoofdfondsen. De Next 150 index is de barometer voor de op de effectenbeurs van Euronext genoteerde ondernemingen in het middensegment.

De Amsterdam Midkap-index (AMX-index®) geeft het koersverloop van de in Nederland genoteerde ondernemingen in het middensegment weer; de 25 meest op de beurs omgezette aandelen ná de 25 aandelen die deel uitmaken van de AEX-index®.

N

Necigef

Het vroegere **N**ederlands **C**entraal **I**nstituut **G**iraal **E**ffectenverkeer. Bij het Necigef vond de administratie en bewaring van aandelen en obligaties plaats. Het Necigef is opgegaan in Euroclear.

Neerwaarts risico

Het risico van premieverlies bij opties wanneer de markt zich in een tegengestelde richting beweegt. Eén van de belangrijkste kenmerken van een long-positie in opties is dat het neerwaarts risico beperkt blijft tot de betaalde premie. De winstmogelijkheden zijn daarbij, binnen de afgesproken tijdsperiode, vrijwel onbeperkt.

Next 150

De door Euronext ontwikkelde en berekende index waarin de 150 ondernemingen zijn opgenomen die wat betreft marktkapitalisatie direct volgen op de Euronext 100. Dit is het midkapsegment van de effectenbeurs van Euronext. In februari, mei, augustus en november vindt in een herweging plaats van de Next 150. De weging van een individueel aandeel kan niet meer dan 10% bedragen. Men gebruikt de Next 150 op dit moment alleen als benchmark.

NextTrack

Het marktsegment van Euronext waarin vanaf 2001 de handel in trackers plaatsvindt.

Nikkei-index

De door de financiële krant Nihon Keizai Shimbun ontwikkelde en berekende graadmeter van de Japanse effectenmarkt. De Nikkei Stock Average-index is samengesteld uit de 225 meest actieve fondsen van de effectenbeurs van Tokio. De Nikkei-index ziet men als de belangrijkste Aziatische beursbarometer.

Nominale waarde

De waarde die staat vermeld op een waardepapier zoals een aandeel of een obligatie. Bij een aandeel zal de actuele beurswaarde over het algemeen aanzienlijk hoger liggen dan de nominale waarde.

Notering

De koers zoals totstandgekomen op de gereguleerde markt.

NSC

Nouvelle Système de Cotation. Het elektronische handelssysteem dat in gebruik is voor de effectenhandel van Euronext. Bij Euronext Amsterdam is het NSC in de loop van 2001 ingevoerd. Het Nouvelle Système de Cotation geldt als een toonaangevend handelssysteem en is in gebruik bij effectenbeurzen op zes continenten.

Nulcouponobligatie

Een obligatie die men uitgeeft onder de nominale waarde en die geen rente uitkeert. Op de aflossingsdatum keert men de nominale waarde uit, het verschil tussen uitgifteprijs en nominale waarde is het rendement. Nulcouponobligaties noemt men ook wel discontoleningen of zero bonds.

O

Obligatie

Een effect in de vorm van een schuldbewijs. Door uitgifte van een obligatie kan de uitgevende instelling vreemd vermogen aantrekken voor bijvoorbeeld investeringen. Een obligatie geeft recht op (meestal) een vaste rente en op terugbetaling van de hoofdsom aan het einde van de looptijd. Obligaties kennen geen stemrecht en geven ook geen eigendomsrecht in de uitgevende instelling. Uitgevers van obligaties zijn ondernemingen, publieke instellingen en landelijke- en lokale overheden. Er bestaan verschillende soorten obligaties met elk een eigen kenmerk: nulcoupon-, winstdelende-, achtergestelde-, converteerbare-, premieobligaties et cetera. De verhandeling van obligaties gebeurt op de effectenbeurs van Euronext.

Obligatiekoers

De koers van een obligatie stijgt als de rente daalt en andersom. De obligatiekoers is afhankelijk van de looptijd, het couponrendement, de kwaliteit van de debiteur en de marktomstandigheden.

Officiële Prijscourant (OPC)

Een dagelijkse publicatie van Euronext Amsterdam die de gehandelde prijzen (noteringen) en volumes vermeldt van alle op de markten van Euronext Amsterdam verhandelde producten.

Onderhandse emissie

Bij een onderhandse emissie benadert men potentiële beleggers gericht. Het is niet mogelijk om openbaar in te schrijven op de emissie. Via een onderhandse emissie plaatst men de effecten uitsluitend bij institutionele beleggers.

Onderliggende waarde

Een product waarop men een optie of een future verhandelt. Voorbeelden zijn: aandelen, een index, valuta, (edel)metaal of een bulkgoed (commodity) zoals aardappelen, graan of goud.

Ongedekt schrijven

Schrijven van een calloptie zonder dat men de onderliggende waarde in bezit heeft. Dit kan aanzienlijke (financiële) risico's met zich meebrengen! Ongedekt schrijven noemt men ook wel naakt schrijven. Schrijven van een putoptie is altijd ongedekt.

Open buy

Engelse term voor een openingskoop (zie openingskoop).

Open end

Een open endbeleggingsfonds bestaat uit een variabele hoeveelheid uitgegeven aandelen. Desgewenst is het aandelenkapitaal uit te breiden of in te krimpen. Bij een groot aanbod van de eigen aandelen kan de fondsbeheerder tot inkoop ervan besluiten om zodoende de koers te steunen.

Open interest

Het totale aantal openstaande optiecontracten op een bepaald moment.

Open sell

Engelse term voor een openingsverkoop (zie openingsverkoop).

Openbare emissie

Een uitgifte van aandelen of obligaties waarbij particuliere- en institutionele beleggers vrij kunnen inschrijven. Een openbare emissie is het tegenovergestelde van een onderhandse emissie.

Openingskoop

Een transactie waarbij de belegger een effect koopt of een positie opent. Een daaropvolgende verkoop van hetzelfde effect heet een sluitingsverkoop. De eerder aangegane positie draait men terug ('sluit men'). Bij de optiehandel spreekt men doorgaans van een open buy.

Openingskoers

De eerste koers van een effect op een handelsdag.

Openingsverkoop

Openingstransactie waarbij de belegger 'short' gaat. Bij de optiehandel spreekt men meestal van een open sell.

Oprichtersaandelen

Aandelen die men uitkeert aan personen die zich bij de oprichting van de uitgevende onderneming verdienstelijk hebben gemaakt. Oprichtersaandelen geven geen stemrecht, maar wel recht op een winstdeling.

Optie

Het op een optiebeurs verhandelbaar recht om een bepaalde vaste hoeveelheid onderliggende waarde (bijvoorbeeld aandelen of een valuta) te kopen of te verkopen tegen een vooraf vastgestelde prijs gedurende een bepaalde periode. Bij de koop van een optie betaalt men premie, bij de verkoop van een optie ontvangt men premie.

Optieovereenkomst

Voordat een belegger in opties kan gaan handelen moet hij een optieovereenkomst sluiten met een bank/broker.

Optiepremie

De prijs van een optie. De optiepremie bestaat uit de intrinsieke waarde plus de tijd- en verwachtingswaarde.

Orderboek

De algemene benaming voor een administratief systeem waarin men gelimiteerde orders waarvan uitvoering (nog) niet mogelijk is, centraal beheert en indien mogelijk alsnog uitvoert.

Over the counter (OTC)

De engelse term voor effectentransacties tussen professionele marktpartijen onderling en waarvan aanbod en handel niet op een centrale gereguleerde marktplaats, de beurs, gebeuren. Ook de afwikkeling van deze transacties (clearing) kan men onderling afspreken.

Overgenomen emissie

Een emissie waarbij het begeleidende syndicaat het plaatsingsrisico overneemt van de uitgevende instelling.

Overnamebod

Een openbare bieding tot overneming van (een deel van) het aandelenkapitaal van een onderneming. Een overnamebod kan vriendelijk of vijandig zijn ofwel met of zonder instemming van het bestuur en

de Raad van Commissarissen van de over te nemen onderneming. De aandeelhouders dienen uiteraard wel akkoord te gaan met het overnamebod door het aanmelden van hun aandelen bij de biedende partij.

Overtekenen

Een emissie waarvoor meer belangstelling is dan er stukken zijn, noemt men overtekend.

Out-of-the-money optie

Een optie zonder intrinsieke waarde noemt men out-of-the-money. Een calloptie is out-of-the-money wanneer de uitoefenprijs hoger is dan de koers van de onderliggende waarde. Een putoptie is out-of-the-money als de uitoefenprijs lager is dan de koers van de onderliggende waarde. De premie van een out-of-the-money optie bestaat alleen uit tijd- en verwachtingswaarde.

P

Pandbrief

Pandbrieven zijn obligaties uitgegeven door een (hypotheek)bank om de verstrekking van hypothecaire leningen mee te financieren. Er is sprake van doorlopende uitgifte en de pandbrieven zijn ook doorlopend verhandelbaar. Een variant zijn rente-indexpandbrieven waarbij de rentevergoeding meebeweegt met een rente-indexcijfer.

Pari (à)

Tegen nominale waarde.

Parikoers

Een koers van 100% van de nominale waarde.

Pariteit

Een optie noteert pariteit als de uitoefenprijs plus de premie van een optie gelijk zijn aan de koers van de onderliggende waarde. Een calloptie met uitoefenprijs van € 25 en een premie van € 2,50 noteert pariteit als de onderliggende waarde € 27,50 noteert.

Participatiebewijs

Een bewijs dat recht geeft op een gedeelte van een gemeenschappelijk effectendepot.

Perpetual loan

Zie Eeuwigdurende obligatie.

Plain vanilla

Letterlijk: gewoon vanille. Een Amerikaans-Engelse uitdrukking voor de meest simpele variant van een (beleggings)product. Net zoals een plain vanilla ijsje een heel gewoon ijsje is, zo is bijvoorbeeld een plain vanilla optie een standaard call- of putoptie.

Preferente aandelen

Aandelen die een vast percentage dividend uitkeren voordat houders van gewone aandelen dividend ontvangen. Preferente aandelen noemt men ook wel 'prefs'. Er bestaan ook cumulatief preferente aandelen ('cumprefs').

Premie

De prijs van een optie. Deze prijs bestaat uit de intrinsieke waarde en de tijd- en verwachtingswaarde. De premie van een optie is uiteraard variabel.

Premieobligatie

Een obligatie waaraan bij uitloting kans op een prijs in geld is verbonden. Meestal is er sprake van geen of alleen een relatief lage uitkering van rente. Uitgifte van premieobligaties gebeurt vaak door instellingen met een meer ideëel of maatschappelijk karakter. In het verleden werden premielingen regelmatig uitgegeven door lagere overheden.

Price spread

Het gelijktijdig kopen en schrijven van opties van dezelfde klasse en afloopmaand, maar met verschillende uitoefenprijzen. Bij een combinatie van calls heeft de gekochte calloptie een lagere

uitoefenprijs dan de geschreven; bij een combinatie van puts heeft de gekochte putoptie een hogere uitoefenprijs dan de geschreven.

Prijshoudend

Beursterm voor stabiele koersen.

Prijsinterval

Het minimumverschil waarmee de prijs van een effect mag veranderen. De prijsinterval bij aandelen is € 0,01 en bij aandelenopties € 0,05.

Primaire markt

De markt waarop de emissie van nieuwe effecten plaatsvindt.

Prioriteitsaandelen

Prioriteits- of oligarchische aandelen geven bepaalde voordelen boven gewone aandelen, bijvoorbeeld een hoger dividend of meer invloed via het stemrecht tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het aandelenbelang van de oprichters of bestuurders van een onderneming bestaat vaak uit prioriteitsaandelen. Aangezien de houders van dit soort aandelen bij name bekend moeten zijn, staan zij opgenomen in het aandelenregister.

Prof Trades

Transacties tussen professionele marktpartijen die niet via de reguliere schermenhandel plaatsvinden. Dergelijke transacties voldoen aan de standaardcontractspecificaties van de optiebeurs van Euronext Amsterdam, hebben een minimumomvang van 250 contracten en kennen afwikkeling door LCH.Clearnet S.A.. Prof Trades zijn alleen bedoeld voor professionele marktpartijen. Prof Trades zijn enigszins vergelijkbaar met over the counter (OTC) transacties. Het verschil is de afwikkeling die bij een Prof Trade altijd via LCH.Clearnet S.A. verloopt.

Prolongatielening

Een lening met een looptijd van een maand met als onderpand aandelen of obligaties. Een prolongatielening is met telkens een maand te verlengen. Over een prolongatielening berekent men de zogeheten prolongatierente, die doorgaans hoger is dan het geldende marktrentetarief.

Prospectus

Een onderneming die een beursnotering overweegt is verplicht om een prospectus uit te geven dat voldoet aan de eisen van Euronext. In het prospectus staan onder meer gegevens over de onderneming en de aanstaande introductie. Geïnteresseerde beleggers kunnen zich door lezing van het prospectus een beeld vormen van de onderneming en de komende introductie.

Putoptie

Een putoptie geeft de eigenaar ervan het recht een van tevoren afgesproken hoeveelheid onderliggende waarde tegen een van tevoren afgesproken prijs te verkopen. Bij opties Amerikaanse stijl kan de eigenaar op ieder door hem gewenst moment gedurende de looptijd van de optie van zijn recht gebruik maken; bij opties Europese stijl kan dit alleen op het moment waarop de optie afloopt.

Q

Quote

Engels voor: noteren. De quote is zowel de bied- als de laatprijs die de markt op een bepaald moment in een bepaald fonds of een bepaalde serie door de markt biedt en laat. Als op een bepaald moment gedurende de handelsdag het aandeel XYZ € 40.10 à € 40.30 noteert dan is dat de actuele quote.

R

Rating

Een uitgevende instelling of een obligatielening kan een rating krijgen van een zogeheten 'credit rating agency' zoals Moody's, Duff & Phelps of Standard's & Poor. Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings drukt men uit in een combinatie van letters en cijfers. Een Triple A ('AAA') rating is de hoogst mogelijke. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor de belegger. De Staat der Nederlanden heeft een Triple A rating.

Redenominatie

Het veranderen van de nominale waarde van een aandeel of een obligatie. Dit is op uitgebreide schaal aan de orde geweest toen de euro op de beurs werd geïntroduceerd in 1999. Voorts komt het voor bij een uitgevende instelling die in financiële moeilijkheden verkeert. Men noemt redenominatie ook wel afstempelen.

Registeraandelen

Aandelen die in een centraal register staan ingeschreven. Registeraandelen zijn altijd aandelen op naam.

Rendement

De winst behaald op geïnvesteerd vermogen. Als een belegger € 100 rente ontvangt over een tegoed van € 1000, dan bedraagt het rendement op zijn belegging 10%.

Rentecurve

De grafische weergave van de relatie tussen rente en looptijd. De horizontale as geeft de looptijd aan, de verticale as de rentevergoeding. Onder normale omstandigheden zal de rente op kortlopende leningen lager zijn dan die op langer lopende leningen. De grafiek zal dan een oplopende en in een later stadium afvlakkende curve weergeven

Rentedragende stukken

Een andere benaming voor obligaties.

Rentebewijs

Een andere benaming voor de coupon van een obligatie.

Reversal

Een omgekeerde conversie. Een optiestrategie waarbij een relatief geringe winst is gekoppeld aan het afwezig zijn van enig risico. Deze strategie is vrijwel uitsluitend interessant voor professionele handelaren.

Reverse convertible note

Het spiegelbeeld van de converteerbare obligatie. De uitgevende instelling heeft de keuze om aan het eind van de looptijd een vooraf vastgesteld aantal aandelen of het nominale bedrag uit te keren.

Royeren

Het intrekken van een opgegeven maar nog niet uitgevoerde effectenorder.

S**S & P 500 index**

De door Standard's & Poor ontwikkelde en berekende index waarin de aandelen van 500 Amerikaanse ondernemingen zijn opgenomen. De S & P 500 index werkt volgens het sector classificatiesysteem. De S & P 500 kende haar eerste berekening in 1926. Sinds 1957 bestaat zij uit 500 ondernemingen. Tezamen met de Dow Jones Industrial Average index behoort de S & P 500 index tot de meest bekeken beursbarometers ter wereld. Futures op de S & P 500 behoren tot de meest verhandelde ter wereld.

Scalpen

In een kort tijdsbestek een koop en een verkoop doen in hetzelfde product. Op deze manier beoogt men een, doorgaans, kleine winst te behalen. Scalpen is een veel toegepaste techniek door daghandelaren.

Schatkistpapier

De verzamelnaam voor staatsobligaties met een looptijd van maximaal 5 jaar.

Scheefzitten

Een belegger zit 'scheef' als zijn effectenpositie op (een nog ongerealiseerd) verlies staat.

Schermenhandel

Het verhandelen van effecten via de beeldschermen van een computernetwerk, zoals het NSC-systeem van de effectenbeurs van Euronext.

Schrijven

Het verkrijgen van een short-positie in een optie door een openingsverkoop.

Schrijver

Een belegger die een short-positie in opties verkrijgt door het doen van een openingsverkoop.

Sector index

Een index die betrekking heeft op een bepaalde economische sector, bijvoorbeeld technologie, energie of transport. Euronext berekent onder andere de AEX All-Share Indices, een in verschillende economische sectoren verdeelde reeks indices.

Sectormandjes

Een pakket aandelen van fondsen die actief zijn in een bepaalde sector, zoals telecommunicatie, financiële dienstverlening, biotechnologie, transport of energie. Sectormandjes gebruikt men vaak als onderliggende waarde voor warrants.

Secundaire markt

De verhandeling van effecten gebeurt op de secundaire markt. De uitgifte of emissie van effecten gebeurt op de primaire markt.

Serie

Call- of putopties met dezelfde onderliggende waarde, handelseenheid, afloopmaand en uitoefenprijs.

Settlementsprijs

De koers van de onderliggende waarde waarop men opties en futures op expiratiedag afreken of verreken. Bij opties en futures op de AEX-index® is deze koers het gemiddelde van de 31 noteringen die op de laatste handelsdag elke hele minuut van 15.30 tot en met 16.00 uur totstandkomen.

Short hedge

Het hedgen of afdekken van een positierisico door het innemen van een verkooppositie in een future.

Short-positie

Effectenbeurs: indien een belegger effecten heeft verkocht die hij op dat moment niet in bezit heeft. Het tegenovergestelde van een short-positie is een long-positie. Het innemen van een short-positie heet ook wel 'in de wind gaan'.

Optiebeurs: een positie aangegaan door een openingsverkoop waarbij schrijver de verplichting neemt de onderliggende waarde te leveren of af te nemen.

Sinking fundlening

Een obligatielening die jaarlijks een deel van de hoofdsom aflost.

Slotdividend

Het na het interim-dividend uitgekeerde dividend. De uitkering van het slotdividend vindt plaats nadat de definitieve winstcijfers bekend zijn.

Slotkoers

De laatste koers van een effect op een handelsdag.

Slotprijs

De slotprijs is of de prijs van de laatst totstandgekomen transactie op een handelsdag of de middenprijs van de laatste bied- en laatprijzen.

Sluitingskoop

Effectenbeurs: koop van een aandeel of een obligatie om een openstaande short- of baissepositie ongedaan te maken.

Optiebeurs: koop van een optie of een future om een openstaande short-positie ongedaan te maken.

Sluitingsverkoop

Effectenbeurs: de verkoop van een openstaande aandelen- of obligatiepositie.

Optiebeurs: verkoop van een openstaande optie- of futurespositie. Hierdoor doet de verkoper afstand van de rechten die voortvloeien uit een optiepositie of de plichten die voortvloeien uit een futurespositie. Bij de optiehandel spreekt men meestal van een closing sell.

Specialist

Engelse benaming voor een handelaar die vraag en aanbod bij elkaar brengt.

Special products

Verhandelbare effecten anders dan aandelen, obligaties, opties, financiële futures en agrarische termijncontracten. Voorbeelden van special products zijn covered warrants, discount rights en reversed convertibles.

Sponsor

Een emissiehuis dat de aanvraag tot toelating tot de notering aan de effectenbeurs doet en zorgt voor een actieve begeleiding van de uitgevende instelling. Sponsors kunnen een syndicaat of een consortium vormen.

Spread

Het verschil tussen de bied- en laatprijs. Als de markt € 22,50 biedt en € 23 laat, dan is de spread dus € 0,50.

Een bepaald type combinatieorders die zijn uit te voeren op een optiebeurs. Een spread bestaat uit twee poten of 'legs': een long-positie gecombineerd met een short-positie. Met spreads kan de belegger profiteren van een bepaalde trend in de markt en tegelijk het risico beperken.

Staatslening

Een door de Staat der Nederlanden uitgegeven en gegarandeerd schuldbewijs of obligatie. Staatsleningen geeft men uit om de financieringsbehoefte van de Staat der Nederlanden te dekken.

Stemrecht

Aandelenbezit geeft de aandeelhouder stemrecht tijdens de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Houders van certificaten van aandelen hebben geen stemrecht.

Stockdividend

Een winstuitkering in de vorm van aandelen. Een dividenduitkering kan ook gebeuren in de vorm van geld, in dat geval spreken we van een cash dividend.

Stock picking

Het selecteren van aandelen waarvan men een goed rendement verwacht.

Stop-loss order

Een koop- of verkoopopdracht om een positie automatisch te sluiten indien die een bepaalde limiet raakt.

Straddle

Een combinatieorder waarbij men een calloptie en een putoptie met dezelfde afloopmaand en uitoefenprijs gelijktijdig koopt of schrijft. Een long straddle (gekochte straddle) geeft de mogelijkheid in te spelen op een verwachte sterke beweeglijkheid van de koersen in een willekeurige richting. Een short straddle (geschreven straddle) biedt een maximale winst wanneer de koersen stabiliseren. De schrijver van een straddle loopt een risico: bij een sterke stijging of een sterke daling van koersen kan het verlies oplopen tot een bedrag dat de ontvangen premie overstijgt.

Strafbankje

De Commissaris voor de Notering kan een fonds op het zogeheten strafbankje van de beurs plaatsen. De reden kan zijn dat de betrokken onderneming een negatief eigen vermogen heeft en niet in staat is aan te geven op welke manier zij die situatie kan verbeteren. Faillissement van de onderneming kan een andere reden zijn. Als een fonds op het strafbankje zit, is het opgenomen in de categorie 'fondsen met een noteringsmaatregel', zoals de officiële term luidt. Het strafbankje is bedoeld als signaal voor de beleggers. Handel in zo'n fonds is overigens gewoon mogelijk.

Strangle

Een combinatieorder waarbij men een calloptie en een putoptie met dezelfde afloopmaand maar verschillende uitoefenprijzen koopt of schrijft.

Strike price

Engelse term voor de prijs waartegen men een optie kan uitoefenen. De strike price is hetzelfde als uitoefenprijs.

Strips

Afkorting van **S**eparate **T**rading of **R**egistered **I**nterest and **P**rincipal **S**ecurities. Door de coupon los te koppelen van de hoofdsom kan men deze apart verhandelen.

Stuk

Een andere benaming voor een aandeel of een obligatie.

S.W.I.F.T.

De in Brussel gevestigde overkoepelende organisatie die protocollen opstelt voor het internationale financiële (data)verkeer. Het meeste internationale interbancaire betalingsverkeer verloopt via de protocollen van S.W.I.F.T. De afkorting S.W.I.F.T. staat voor Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication.

Symbol (Contract Code)

Optiebeurs: de lettercombinatie die staat voor een bepaald fonds, een soort fondscode. Het symbool van Koninklijke Shell is bijvoorbeeld RD.

Syndicaat

Een tijdelijk samenwerkingsverband van twee of meer handelsbanken bij een introductie of een vervolgemissie. Een van de deelnemende syndicaatsleden treedt op als syndicaatsleider of lead-manager. Een syndicaat noemt men ook wel een consortium genoemd.

T**T+3**

Transactiedatum plus drie dagen. Dit betekent dat drie dagen na de transactie de levering en de afrekening van de effecten plaatsvindt.

Talon

Het deel van de coupon van een aandeel of obligatie dat bij inwisseling recht geeft op nieuwe dividendbewijzen, uitkeringsbewijzen of coupons.

Technische analyse

Een methode waarbij men met behulp van koersgrafieken en rekenmodellen tracht een trend op de beurs te voorspellen. Men kijkt vooral naar koersverloop en volumes van de handel. In feite tracht men met technische analyse het (massa)gedrag van de beleggers te doorgronden om daaruit de mogelijke richting van de markt te voorspellen.

Tegenpartijrisico

Het risico dat een tegenpartij bij een beurstransactie niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Afwikkeling van transacties via een clearingorganisatie sluit dit risico volledig uit voor de belegger. LCH.Clearnet S.A. garandeert en wikkelt alle op de markten van Euronext Amsterdam uitgevoerde transacties af.

Tenderinschrijving

Een methode om de uitgifteprijs van een nieuw te noteren aandeel of obligatie te bepalen. Men gaat uit van een minimumprijs. Geïnteresseerde beleggers kunnen zelf aangeven tegen welke (bij voorkeur hogere) prijs men een bepaalde hoeveelheid aantal aandelen of obligaties wil afnemen. De prijs waarop men de meeste aandelen of obligaties kan toewijzen is de uiteindelijke uitgifteprijs.

Termijncontract

Een termijncontract is een verhandelbare overeenkomst tussen koper en verkoper om een bepaalde onderliggende waarde te leveren op een vooraf afgesproken tijdstip in de toekomst tegen betaling van een overeengekomen prijs. Zowel de koper als de verkoper gaan een verplichting aan, in tegenstelling tot opties waar slechts de schrijver een verplichting aangaat. Een termijncontract noemt men ook wel 'future'.

Time spread

Een combinatieorder waarbij men call- of putopties met dezelfde onderliggende waarde en uitoefenprijs, maar met verschillende afloopmaanden koopt of schrijft. De belegger koopt bijvoorbeeld een langlopende calloptie als dekking voor een korter lopende, geschreven calloptie.

Member

Een rechtspersoon die gerechtigd is te handelen op de markten van Euronext Amsterdam. Hierbij gaat het uitsluitend om professionele partijen zoals banken, brokers en Market Makers. Alleen met een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten kan men actief zijn als member.

Toelatingseisen

De eisen waaraan een vennootschap moet voldoen voordat zij een beursnotering kan krijgen. Deze eisen hebben onder andere betrekking op eigen vermogen, winstgevendheid, prestaties en de structuur.

Toonbankuitgifte

Het uitgeven van staatsobligaties tegen een dagelijks vast te stellen koers. De uitgifte gaat door totdat voldoende geld is binnengehaald, de duur van de inschrijving is dus afhankelijk van de heersende marktomstandigheden. Toonbankuitgifte van staatsobligaties gebeurt in Nederland door de Agent van het Ministerie van Financiën.

Totaalcoupure

Een enkel waardepapier waarop het hele bedrag van een obligatielening staat vermeld, dit in tegenstelling tot de soms vele miljoenen losse, fysieke coupures. Het effectenverkeer verloopt tegenwoordig vrijwel volledig giraal en door het uitgeven van een totaalcoupure is een belangrijke efficiencyverbetering en kostenbesparing te realiseren. Het omzetten van losse, fysieke coupures in een totaalcoupure heet dematerialisatie.

Een totaalcoupure is vergelijkbaar met een global note of verzamelstuk bij aandelen.

Tracker

Een tracker, een soort beleggingsfonds, volgt nauwkeurig de koersontwikkeling van de index. Een tracker keert dividend uit. Voor een belegger heeft het beleggen in een tracker duidelijke voordelen boven het beleggen in alle losse componenten die tezamen de index vormen.

Euronext noteert trackers op de AEX-index®, de CAC40®, de Eurotop 100 en de Dow Jones Euro STOXX 50.

Transactiekosten

De aan- en verkoopkosten die een bank/broker berekent aan een klant bij het kopen en verkopen van effecten.

Trend

Als een koers zich gedurende een langere tijd in een bepaalde, duidelijke richting beweegt spreekt men van een trend. Beleggers proberen trends te ontdekken in de verwachting ervan te kunnen profiteren.

Trendlijn

Een lijn op een koersgrafiek die een bepaalde (stijgende of dalende) trend aangeeft. Beleggers gebruiken (historische) trendlijnen om een toekomstig koersverloop te kunnen voorspellen.

Tijd- en verwachtingswaarde

De optiepremie minus de intrinsieke waarde. Rente, de resterende looptijd en de beweeglijkheid van de onderliggende waarde bepalen onder andere de hoogte van de tijd- en verwachtingswaarde.

Tussentijds uitoefenen

Het uitoefenen van een optierecht voordat de optie afloopt. Alleen opties Amerikaanse stijl kan men tussentijds uitoefenen. Tussentijds uitoefenen kan interessant zijn voor callopties vlak voordat het onderliggende aandeel ex-dividend gaat.

U

Uitgevende instelling

Een onderneming of overheid die effecten uitgeeft op een openbare kapitaalmarkt zoals de effectenbeurs van Euronext. Uitgevende instellingen heten ook wel emittenten.

Uitgifteprijs

De prijs waartegen men nieuw te introduceren aandelen verkoopt aan de beleggers die op de emissie hebben ingeschreven.

Uitloten

Door loting bepaalt men welke obligaties aflossen of welke houders een premie krijgen (bij premieobligaties). De uitloting gebeurt onder notarieel toezicht.

Uitoefenen

Het gebruikmaken van het kooprecht bij een calloptie, respectievelijk het verkooprecht bij een putoptie. De uitoefening van een optierecht noemt men ook wel exercise.

Uitoefenprijs

De prijs waartegen de koper van een calloptie de onderliggende waarde kan aanschaffen, of waartegen de koper van een putoptie de onderliggende waarde kan verkopen. Men noemt de uitoefenprijs ook wel strike price.

V**Valutaoptie**

Een optie met een bepaalde hoeveelheid valuta als onderliggende waarde.

Valutarisico

Het risico dat kan ontstaan bij grensoverschrijdend beleggen doordat de verschillende, lokale muntenheden ten opzichte van elkaar stijgen of dalen. Als een Nederlandse belegger aandelen koopt op de beurs van New York en de dollar daalt fors, dan kan daardoor een deel van de eventuele behaalde winst verdampen of zelfs omslaan in verlies.

Variation margin

Zie depot

Vast

Beursterm voor stijgende koersen.

Verdeeld

Beursterm voor een markt zonder duidelijke richting: sommige koersen zijn hoger, andere lager.

Vermogenstitel

De verzamelnaam voor een product dat een bepaald soort vermogen vertegenwoordigt zoals een aandeel, obligatie, optie, financiële future, agrarisch termijncontract, warrant of een tracker. Vermogenstitels zijn meestal via een effecten- of optiebeurs verhandelbaar.

Vervaldatum

De datum waarop men een obligatie betaalbaar stelt ofwel waarop de houder van de obligatie de nominale waarde krijgt uitgekeerd. In de optiehandel is vervaldatum een synoniem voor afloopdatum. In de futureshandel is het de dag waarop kopers en verkopers aan hun verplichting moeten voldoen.

Verzamelcoupures

Effecten met een geringe nominale waarde kan men bundelen tot een verzamelcoupure. Hierdoor neemt het aantal in omloop zijnde stukken af.

Verzamelstuk

De Nederlandse naam voor een global note. Een verzamelstuk is een enkel waardepapier waarop het gehele genoteerde aandelen- of obligatiekapitaal van een onderneming staat vermeld. Dit in tegenstelling tot de soms vele miljoenen losse stukken van het klassieke aandeel of obligatie. Het effectenverkeer verloopt tegenwoordig vrijwel volledig giraal en het gebruik van global notes biedt grote efficiëntie- en kostenvoordelen. Het fysieke stuk zal daarom in de nabije toekomst volledig uit het

effectenverkeer verdwijnen. Het omzetten van fysieke stukken naar een verzamelstuk heet dematerialisatie. Bij obligaties spreekt men ook wel van een totaalcoupure.

Volatility

Engels voor beweeglijkheid of volatilititeit. Het begrip volatility duidt de beweeglijkheid van de koers van een effect aan. Een hoge volatility betekent dat de koers van een fonds sterk stijgt en daalt binnen een relatief korte periode. Volatility is mede een indicator voor het risico dat een belegger loopt met een bepaald fonds. Volatility is een belangrijke factor bij de waardebeoordeling van een optie.

Voorkennis

Het beschikken over koersgevoelige informatie (bijvoorbeeld jaarcijfers) voordat deze publiekelijk bekend is. Handelen met voorkennis of voorwetenschap is een economisch delict en dus strafbaar.

Voorkeursrecht

Een verhandelbaar recht voor bestaande aandeelhouders bij uitgifte van nieuwe aandelen. Houders van een voorkeursrecht of claim hebben voorrang bij de toewijzing van de nieuwe aandelen.

Voorlopig prospectus

Zijn bij een aanstaande beursnotering de prijs en de hoeveelheid van de uit te geven aandelen nog niet bekend, dan kan de uitgevende instelling een voorlopig prospectus publiceren. Later volgt hierop een supplement met vermelding van de uitgifteprijs en de hoeveelheid uit te geven aandelen. Een voorlopig prospectus heet ook wel 'pink herring'.

Vriendelijk

Beursterm voor hogere koersen.

W

Waarborgsom

Zie dekkingseisen en depot.

Warrant

Een effect dat gedurende een bepaalde periode het recht geeft een bepaald aantal aandelen tegen een bepaalde, vastgestelde koers te verwerven. We moeten een onderscheid maken in een klassieke warrant en een covered warrant of gedekte warrant.

Bij de klassieke warrant is de genoteerde onderneming de uitgevende instelling. Als de koper van een klassieke warrant zijn recht uitoefent en de aandelen wil hebben, dan komen er nieuwe aandelen op de markt. Er komen dus meer aandelen van de onderneming in omloop. Dit leidt tot winstverwatering omdat meer aandeelhouders de winst moeten delen. Van klassieke warrants bestaan alleen calls.

Covered warrants lijken enigszins op opties maar kennen een andere uitgevende instelling: banken. Ook zijn de contractspecificaties niet gestandaardiseerd zoals bij opties wel het geval is. Een belegger kan niet short gaan in warrants, alleen de uitgevende instelling neemt met de uitgifte van de warrants een short positie in. Warrants hebben vaak betrekking op een index of een economische sector, bijvoorbeeld technologie. Settlement van warrants kan plaatsvinden via contante afrekening (cash settlement) of via fysieke levering van de onderliggende waarde. In tegenstelling tot bij de klassieke warrant bestaan er bij de covered warrants ook putwarrants. De verkregen aandelen bij een covered warrant stammen uit het bestaande aandelenpakket en er vindt dan ook geen winstverwatering plaats.

Warrantlening

Een (obligatie)lening waarbij de crediteur naast rente ook een uitkering in de vorm van warrants ontvangt.

Wet melding zeggenschap (Wmz)

In deze wet is vastgelegd dat een aandeelhouder die een bepaald percentage aandelen overschrijdt, daarvan melding moet maken bij de Autoriteit Financiële Markten. Deze betreft zowel een overschrijding naar boven als een overschrijding naar beneden. Deze percentages zijn: 5, 10, 25, 50 en 66,6. De Wet melding zeggenschap heeft tot doel het aandelenbezit in beursgenoteerde ondernemingen beter zichtbaar te maken voor de belegger.

Wet toezicht effectenverkeer 1995 (Wte 1995)

In deze wet is het toezicht op de effectenhandel in Nederland vastgelegd. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) oefent dit toezicht uit. De AFM is door de Minister van Financiën aangewezen als toezichthouder voor de effectenhandel.

Willig

Beursterm voor flink stijgende koersen.

Winstbewijzen

Winstbewijzen geven aan de houders ervan recht op een deel van de winst van een onderneming, maar ze krijgen geen stemrecht zoals aandeelhouders.

Winstdelende obligaties

Winstdelende obligaties laten de houder ervan meedelen in de (eventuele) winst van de uitgevende onderneming. Dit is enigszins vergelijkbaar met een dividenduitkering bij aandelen. De winstdeling komt boven op de vaste couponrente op de obligatie. Uitsluitend ondernemingen geven winstdelende obligaties uit. Vaak is de van het bedrijfsresultaat afhankelijke winstdeling gekoppeld aan de dividenduitkering aan de aandeelhouders.

Winst nemen

Het verkopen van effecten met als doel het verzilveren van de opgetreden koerswinst.

Y

Yield

Engelse term voor het rendement op effecten.

Yield-curve

Engelse term voor rentecurve.

Z

Zeer flauw

Beursterm voor sterk dalende koersen.

Zeer vast

Beursterm voor sterk stijgende koersen.

Zerobond

Obligaties die men onder de nominale waarde uitgeeft en die geen rente uitkeren. Op de aflossingsdatum keren zij de nominale waarde uit. Het verschil tussen uitgifteprijs en nominale waarde is het rendement. Zero bonds noemt men ook wel nulcouponobligaties.